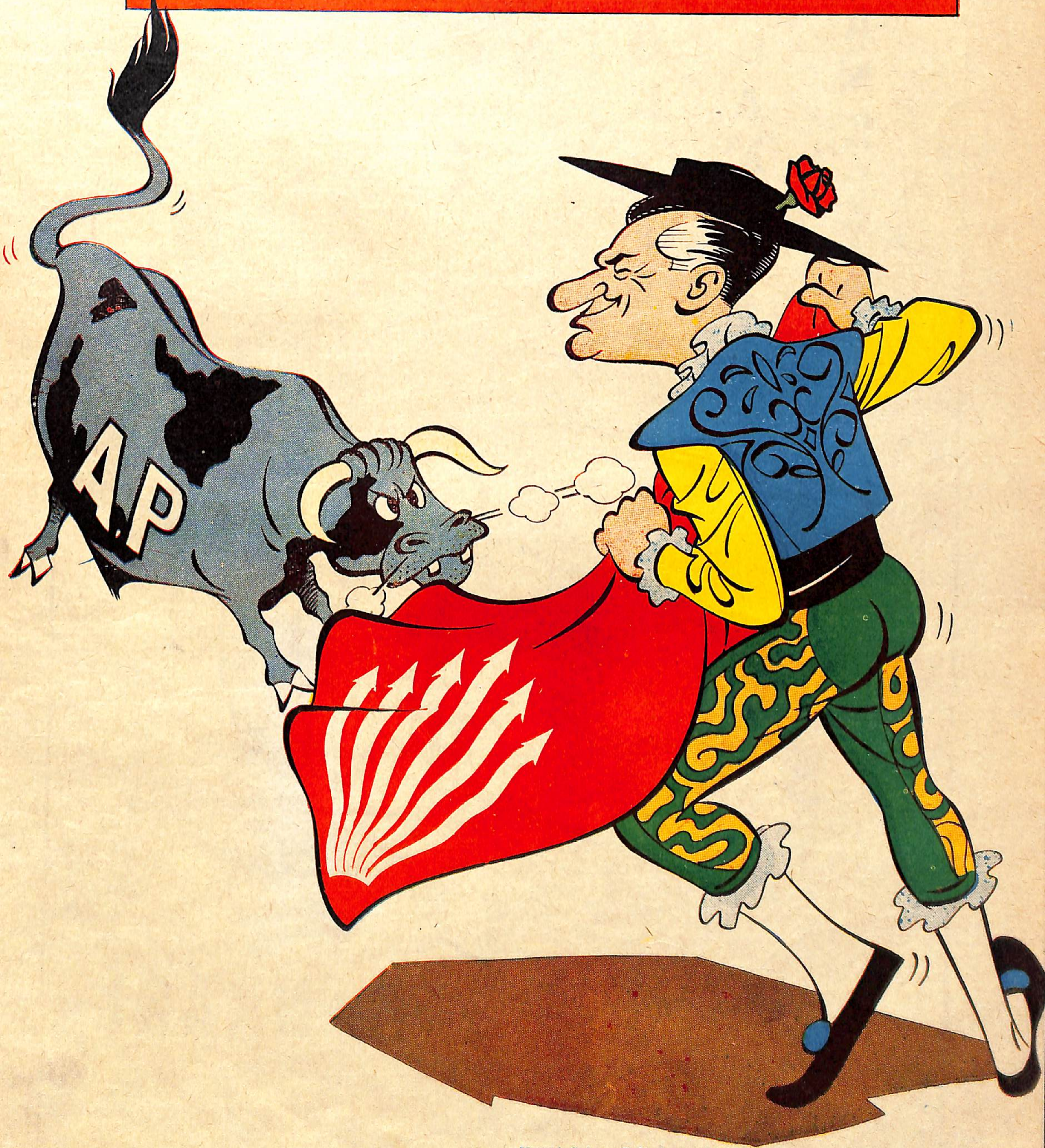
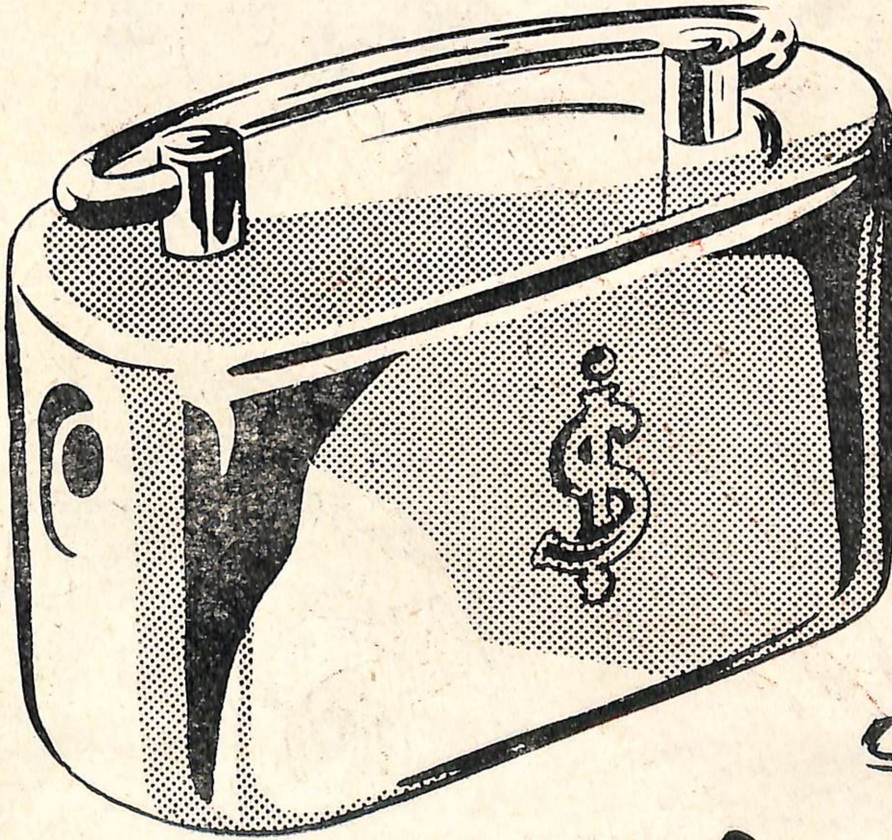
Akbaba

Kemal Satır: «Deli dana gibi dolaşarak memleket idare edilmez» dedi. — Gazeteler —

Boğa güreşçisi — Ah şu dananın kuyruğunu bir koparabilsem!

DAMLIYA DAMLIYA GÖL OLUR

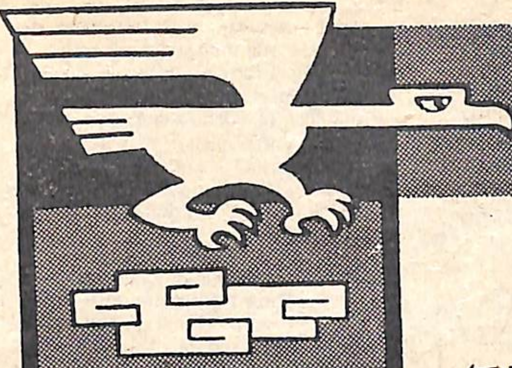
TÜRKİYE

BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

(Faal: 4200—95)

Akbaba

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :
Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :
Aziz Nesin, Adnan Veli, Orhan Kemal, Rifat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Nimet Arzık, Necdet Rüştü, Salâhattin Kutlu, Zeyyat Selimoğlu, Cenap Güven, Burhan Esen, Kenan Akıncı, Reşit Aşçıoğlu, Vedat Saygel, Kudret Sinan.

ÇEVİRGEN AİLESİ :
Vâ - Nû, Semiramis Aydınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç.

KARİKATÜR AİLESİ :
Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Cafer Zorlu, Mehmet Polat, Semih Balcıoğlu, Mim Uykusuz, Zeki Beyner, Bülent Şeren, Burhan Solukçu, Şadi Dinççağ, Mıstık.

Yazı işlerini fiilen idare eden :
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer :
Akbaba Matbaası
Kapak baskısı :
Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı : 100 kuruştur.
İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8 - 10
Daire : 3.
Telefon : 22 18 11
İLAN FİATI :
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.
4 Haziran 1964
Cilt : 6 — Sayı : 29 23
YIL : 42

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Kayseri Partisi!

Bugün 26 Mayıs, Salı. İhtilâlin dördüncü yıldönümüne yirmidört saat var. Elimden gazeteyi şimdi bıraktım, kalemi şimdi aldım.

Elimden bıraktığım gazetenin birinci sayfasında, beş sütun üstüne, kapkara, koskoca harflerle dizilmiş şu başlık okunuyor:

«A.P. liler Kayseri'yi istismara başladılar.»

Altında ikinci başlık:

«Bir Milletvekili, Burdur'da seçmenlere: Sizlere Kayseri'den selâm getirdim, dedi!»

Dinleyiciler, Kayseri'den getirilen bu selâmı duyunca, coşup alkışlamışlar.

Milletvekili, bakınız, bu alkışları nasıl mânalandırıyor:

«Yâd ettiklerinizi alkışlıyorsunuz, bizleri değil!»

«Size, geçmişte hizmet edip de aranızda bulunmayan tertemiz kimselerin hâtıralarını anmaya geldik!»

27 Mayıs ihtilâlinin dördüncü yıldönümünü kutlamaya yirmidört saat kala, Adalet Partisinin Burdur'dan gelen sesi budur.

Kimdir bu «Geçmişte hizmet edip de şimdi vatandaşlar arasında bulunamayan tertemiz kimseler?»

Yüksek Adalet Divanının türlü suçlarla damgaladığı kişiler, değil mi?

Demek onlar, A.P. Milletvekiline göre «Tertemiz kimseler» miş... Demek onlar «Geçmişte hizmet etmiş» kişilermiş.. Demek onlar tertemiz insan, namuslu insan, vatana, millete hizmet etmiş insan olmanın cezasını çekiyorlar şimdi!

Savunma bu düşünüşle, bu inanışla olunca, suçlama da tam bunun tersi olacaktır.

Yassıada mahkûmlarını, vatandaşların kalbinde yatan birer yaralı fazilet sayınca, ihtilâlin alkışladığımız bütün kahramanları, General Cemal Gürsel'ler, General Cemal Madanoğlu'lar, General Sıtkı Ulay'lar ve bütün kelleyi koltuğa almış arkadaşları, Muzaffer Yurdakuler'ler, Orhan Kabibay'lar, Sezai Okan'lar, Orhan Erkanlı'lar, Osman Köksal'lar, hepsi, hepsi, hepsi, dünkü suçlularla yer değiştirmezler mi?

Demek A.P. Milletvekilinin eline, bin yıl yaşasa geçmeyecek bir fırsat geçse, yapacağı ilk iş, Kayseri Hapishanesinin kapusunu, eski suçlulara açıp yeni suçluların üstüne kapamak olacak!

Aydınlarımızın, yazarlarımızın, gençlerimizin A.P. ye karşı direnişi hep bu sapık kafalar yüzündendir.

Üç yıldır, bütün iktidar değişmelerinde, İnönü'yü değişmez Başbakan görüşümüz için başka sebep aramayınız.

Bu tutumu değiştirmeye imkân var mı?.. Sanmam. A.P. nin temeli, yıkılan bir yapının taşı ile, tuğlası ile örüldü. Çatısı, yıkılan bir yapının kalıntıları ile kuruldu. Mimarları, kalfaları hep o eski binayı kuranlar... Mimarlar, kalfalar onlar olunca, çevrelerine eski ırgatları toplamakta güçlük çekmezlerdi elbet.

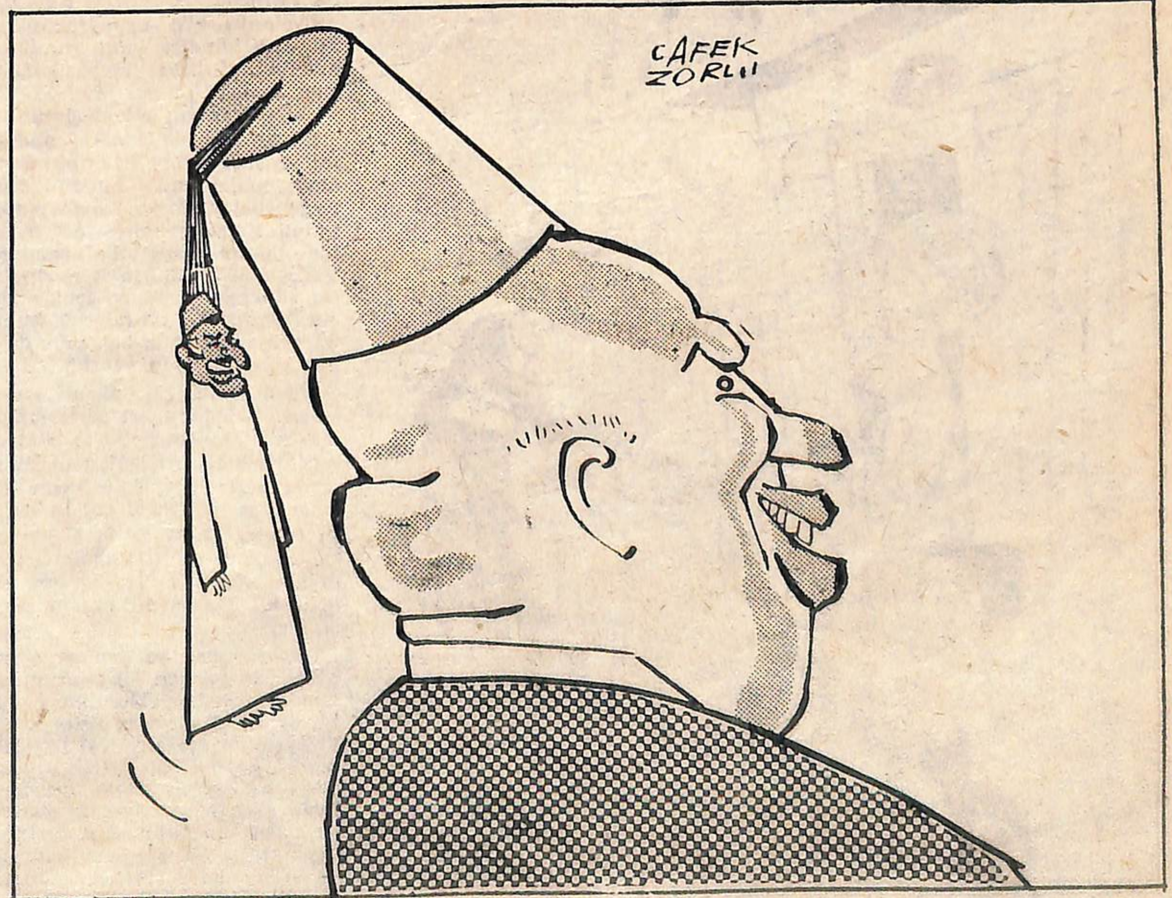
Memleket, 27 Mayıs 1960 dakinden ayrımsız bir kaynaşma içindedir. Vatandaşlar, sinsi bir kan dâvası güdülerek, eskisinden de hınçlı iki kampa ayrılmıştır. Kötü politikacının tek amacı var: Ya Devlet Başa ya kuzgun leşe!

İsmet Paşa'nın, Demokrasimizin bugününü ve yarınını bağladığı sayı rejimi, kör bir inat ile yürütülmek istendikçe, bu gitgide bozulan hava içinde bunalmaktan kurtulmamıza imkân yoktur.

Aydınlar!.. Öğretmenler!.. Gençler!.. Kafası olanlar, dili olanlar, kalemi olanlar, hele kalbi, hele vicdanı olanlar!.. Sizlere sesleniyorum: Uyarınız bu milleti!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Bir Gaziantep türküsü :

Fes başına, fes başına,
Püskülü ben olayım!

BELEDİYE Meclisinin toplantı salonu henüz tenha idi. Meclis üyeleri, dörder, beşer kişilik guruplar halinde koridorlarda dolaşıyorlar, birbirleriyle yârenlik edioyrlardı. Toplantı; daha başlamamıştı.

Üyelerden biri, siyah elbiseli, beyaz kravatlı arkadaşını, makam odasının önündeki holün sütunlarından bir tanesinin dibine çekti:

— Beri bak, dedi. Hal'deki tükânlara esas kim garışıyo?..

— Reiz mâvini didik ya!..

— Reiz mâvinlerinden hangısı?..

— Beri yanda oturan.. Asansorunan çıkılıyo..

— Buranın hasansoru emme de antika beeee!. Gendi gendine gapıları gapanıyo, gendi gendine açılıyo, gendi gendine yoharı çıkıyo, gendi gendine aşşâ iniyo..

— Bunlara moderin asansor dirler.

— Hey böyük Allahım!.. O garanlık günlerden sonram, bize bu günleri de göstetti. Emme duuuur!.. Ben sağa bi şey diyem mi?.. Bi insan, yoharı çıkacağı vakit, gatiyen hasansora binmemeli.. Gendi ayağının guvetiyinen çıkmalı.. Hasansorunan çıhanı, gene hasansorunan indirirler. Hayatta bu lâfım sana küpe ossun..

Üyeleri toplantı salonuna çağıran ziller, uzun uzun öttü. Başkanlık odasının önündeki renkli camlarla süslü, geniş holden, toplantı salonuna doğru bir kayma başladı. Bununla beraber, sağda solda piyasa ederek iş kollıyanlar da eksik değildi. Gençten bir üye, salona doğru ilerliyen guruptan ayrılarak, arkadan gelen arkadaşının koluna girdi:

— Abicim, dedi. Şu fırıncılar meselesini, ne yapıp yapıp bir biçime sokmalıyız. Neden dersen, herifler Allah için boğazı tokluğuna çalışıyorlar. Bak ben sana çok samimî bir şey söyliyeyim. Masaya oturup da, ekmeği ağızıma aldığım zaman, sanki boğazıma bir şey takılıyor. Bizim rahat rahat yediğimiz bu ekmeği fırıncılar yiyemiyor diye vicdanımı bir sızı kaplıyor. Lokmalar boğazıma diziliyor ve ister istemez sofradan kalkıyorum. Bir vatandaş kitlesinin bu iztirabına seyirci kalamam ben.. Madem ki o vatandaşın oyları ile vazife başına geldik, onlara hizmet de bizim boynumuzun borcudur..

— Doğru söylüyorsun.. Ama ne yapabiliriz?..

— Ekmeğe iki kuruş zam çıkartmalıyız kardeşim. Bu fırıncı kardeşlerimizin iztirabı yüzünden vallahi geceleri uykum kaçıyor. Bir haksızlık uğruna, ben ne diye geceleri uykusuz kalayım canım?..

— Haklısın tabii.. Ekmek işine hangi Reis Muavini karışıyor?..

— Ama onun için de kanundan ayrılmaz diyorlar..

— Canım abicim, biz de kanundan ayrılsın demiyoruz ki. Kanuna uygun şekilde, fırıncılara bir ekmek parası çıkarsın diyoruz..

— Peki, öbür arkadaşlarla konuşalım da, ondan sonra bir şey yapalım.

— Abicim, öbür arkadaşların hepsi, başka vazifelerin peşinde.. Kimi Hâl'deki dükkânları intizama sokmak istiyor. Kimi Mezbahayı ıslah etmiye çalışıyor. Kimi Otobüs İşletmesindeki ihale işlerini tanzim ediyor. Kimi, hammal kâhyalıklarını biçime sokmıya çalışıyor. Bize de, sırf fırıncılara karşı vicdan vazifesini yapmak kalıyor..

— Sabret sen biraz.. Elbet bir çâresini bulacağız..

Üyeler teker teker salona giriyorlardı. Dışarıda pek az bir topluluk kalmıştı. Meclis Başkanı, oturumu açıp yoklamayı yaptı. Gündem oldukça yüklüydü. Bununla beraber gündem dışı konuşmak istiyenler de vardı.

Üyelerden biri söz alarak, alkışlar arasında kürsüye geldi. Bir iki yutkunduktan sonra, ateşli konuşmasına başladı:

«— Çok sayın arkadaşlarım..

Florya'daki dinlenme, güneşlenme ve semizlenme evlerinin 90 adet olup, bunlardan 38 tanesini Belediye Meclisi üyelerine tahsis etmekle, Daimî Encümenimiz, çok isabetli bir karar almış bulunmaktadır. Yüksek Meclisimizin üyelerine tahsis edilecek olan ve içinde yüzde elli tenzilâtla oturulacak bulunan bu evler hakkında bendeniz de birkaç söz söylemek isterim.

Sayın Daimî Encümenin sayın üyeleri, bizler için iyi niyet mahsulü olarak bu tahsis ve bu tenzilâtı yapmışlar ise de, bendeniz tenzilât miktarını kâfi görmemekteyim. Evet, evler bize, gündeliği elli liradan verilecektir. Fakat bizim geçim masraflarımızın da çokluğunu nazarı dikkate almak bir hak ve adalet icabı idi. Bu cihet, nazara alınmamıştır.

Güneşlenmek ve denize girmek, hepimizin insan haklarından olmakla beraber, 1500 lira munzam bir ev kirası vermek, bizler için pek kolay olmıyacaktır. Takdir edersiniz ki, hepimiz bu Mecliste yeniyiz. Beş altı aylık bir Meclis üyesinin de, fazla varlıklı olamıyacağı son derece âşikâr bir hakikattir. Bizler madem ki bu Meclise yurttaşlarımızın ve seçmenlerimizin mukaddes oylarıyla geldik, o halde onlara daha kolay hizmet edebilmek için güneşlenmiye, dinlenmiye, semizlenmiye mecburuz. Bu bizim başlıca vazifemizdir. Kalb huzuru, beyin huzuru, beden huzuru, mide huzuru tam olarak temin edilen insanların, seçmenlerine elbette daha randımanlı bir şekilde hizmet ettikleri muhakkaktır. Bu itibarla Yüksek Encümenin kabul ettiği yüzde elli tenzilât nisbetinin yüzde seksene çıkarılmasını ve böylece üyelerimize âdil bir avantaj sağlanmasını teklif ederim. Çünkü nasıl ki, temizlik imandan gelirse, semizlik de tenzilâttan gelir..

İkinci bir noktaya gelince:

Florya'daki evler doksan adet olup, sayın Daimî Encümenimiz bunların ancak otuz sekiz tanesini Meclis üyelerimize tahsis etmiş bir durumdadır. Yani bu evlerden ancak 38 arkadaşımız istifade edebilecektir. Ya öteki arkadaşlarımız ne olacaktır?.. Hiçbir hak, adaletsiz olarak pay edilmez.. Biz buraya eşit şartlarla geldiğimiz için, haklarımız da eşit olmalıdır.. 38 arkadaşımız güneşlenirken, öbür arkadaşlarımızın gölgede kalması, âmme vicdanını rencide edecek bir keyfiyettir. Evet, bu evler halkın istifadesi için yapılmıştır ama, «Belediye Meclisinin üyesi, halk değildir» diye kanunda bir madde mevcut olmadığı da âşikârdır. Biz de halk sayılırız ve halka hizmet başlıca vazifemizdir.

Esasen üyelerden bir kısmı güneşlenip semizlenirken, bir kısmı da güneşlenmeden bu Meclise gelip de çalışmalara katılırlarsa, güneşlenip semizlenen üyelerin fikir ve düşünceleri daha sağlam olacağından ve iştihası da yerinde bulunacağından Meclisimizin çalışma düzeninde ister istemez bir muvazenesizlik zuhur edecektir.

Bir kısmı iştihalı yerken, bir kısmı iştihasız yiyecektir. Halbuki hepimizin iştihasını açmak, gene bizlere düşen bir vazifedir. Bu evler, madem doksan tanedir, o halde bunlardan seksen beşini üyelerimize ayırmak suretiyle, geri kalan beş tanesini halka verebiliriz.

Sayın arkadaşlarım.. Tam seksen beş tane Belediye Meclisi üyesinin, pırıl pırıl Florya sahillerinde, kumda oynadığını düşünün bir kere.. Ne heybetli, ne heyecanlı bir manzaradır bu..»

Halk Partili Meclis üyelerinden biri arka sıradan seslendi:

— Kumda oynarken dikkat et de, bir yerine çöp batmasın..

Onun bu sözü üzerine dinleyici bölmesinden kahkahalar yükseldi. Başkan, zil çalarak, dinleyicileri sükûnete dâvet etti. Hatip, kendisine lâf atıldığını farketmemiş gibi, konuşmasına devam etti:

«— Sayın arkadaşlarım!.. Eğer yüksek Meclisiniz, 38 ev üstünde israr ederse, bunun dışında kalacak arkadaşlarımızın mağduriyetlerine meydan vermemek için, kendilerine Mezbahadan yüzde yetmiş tenzilâtla sığır eti verilmesi icap eder. Ayrıca kendilerine Büyükdere fidanlığından meyva ve sebzenin meccanî verilmesi icabeder. Üyelerimizin bir kısmı Belediyenin evlerinden istifade ederken, bir kısmı da bahçelerinden istifade eder. Ne bahasına olursa olsun Florya evlerinden yararlanamıyan arkadaşlarımızı düşünmek ve onların en tabiî ihtiyaçlarını ve haklarını garanti altına almak zorundayız. Aksi halde bu Meclisin verimi çok düşecektir. Demokrasimizi geriletmiye hiç kimsenin hakkı yoktur. Bu demokrasi böyle yürüyecektir. Arkadaşlar!.. Üyelerimizi zayıflatarak demokrasimizi de zayıflatmıya kimsenin gücü yetmiyecektir. Biz bu insan haklarını sonuna kadar muhafaza ve müdafaa edeceğiz. Şimdilik maruzatım bundan ibarettir. Hepinizi can-ü gönülden selâmlarım.»

Salondakilerin bir kısmı kahkahalarla gülerken, bir kısmı da hatibi coşkunca alkışladı. Gene gündem dışı konuşmak istiyen başka bir üye kürsüye geldi. Belini bükerek se-

Kalkınma hızımız 7,2 yi buldu... — Gazeteler —

— Kalkınma hızı böyle giderse, size her hafta bir demet taze soğan var!.

lâm vermeyi yeni öğrenmişe benziyordu. Masanın üzerinde duran bardaktaki sudan iki yudum aldı ve konuşmasına başladı:

«— Çok sayın ve üstün dirâyetli ve pek gıymatlı argadaşlarım!.. Biliyorsunuz ki hepimizin yüreği bu şehre, sevgili İstanbulumuza hizmet itmenin heyecanlı sevinci ve neşesi ile ve iştiyak dahilinde ve seçimlerin mutlu neticesi ile yanıp tutuşurkene, bize burada rahatlığınan ve neşeyinen çalışıp faydalı olmak hususundaki emellerimizin baltalanmakta olduğunu bilâkis müşahede ittim. Tarihin gözbebeği ve istikbalin cam göbeği İstanbulumuzun ne gadar bakıma ve ihtirama möhtaç bulunduğunu hepiniz takdir idersiniz helbet. Şincik biz burada en iyi ve birinci hüsnüniyetlerimizinen çalışıp işler becermiye uğraşırkene bize garşı subutaş yapmıya galkanlar vardır. Bu işin sonu nireye varcek?.. Biz burada melmeket hizmeti görürkene ve garşılıklı fikir teratisinden faydalar umarak, bârikai efkârdan müsademei hakikat doğar diyerek çırpınırkene, Muammer Garaca adında bi tiyatora oyuncusu bizim her doplantımıza bi kâtibini gönderip burada not dutturuyormuş. Bu notları bi gaç defa yazdırıp hepisini biraraya getirerektene eyi bir gomedi çıkarıp tiyatorada oynamıya niyetli bulunduğunu habar almış bir durumdayım..

Argadaşlar!.. Bizim bu gonuşmalarımızda Muammer Garaca'nın işine yarar bi lâkırdı var mıdır?.. Bu hususu sizler takdir itmekle çok eyi bi iş yapmış olacaksınız..»

Halk Partili üyelerin oturdukları sıralardan kahkahalar geliyordu. Hatip, bu gülüşmelere büsbütün sinirlendi. O tarafa doğru dönerek:

— Size sorayım, dedi. Biz burıya, Muammer Garaca'nın tiyatorasına yardım idelim diye mi geldik?..

Dinleyiciler bölmesinde de kahkahalar gırla gidiyordu. Hatip büyük bir ciddiyetle konuşmasına devam etti:

— Sayın argadaşlarım!.. Bugün Muammer Garaca kâtibini yollar, yarın Dümbüllü İsmail kâtibini yollar, devrisi gün Aziz Basmacı gendi kalkıp gelir, Balarıları gelir, Celâl Şahin gelir, hepisi gelir. Ondan sonra da biz bu adamlarınan başa çıkamayız argadaşlar!.. Bura cittî makamdır argadaşlar!.. Bu Meclis-te tiyatoracıların işi olamaz.. Böyle şeylere meydan virmemeliyiz argadaşlarım!..»

Başkanın zil çalmasına rağmen, kahkahalar ortalığı çın çın öttürüyordu. Bir komedi halinde başlıyan toplantı, sonradan orta oyununa dönmüştü.

Üye, alkışlar arasında kürsüden indi.

Adnan VELİ

«Adalet Partisi toprak reformu istemiyor!» — Gazeteler —

Gümüşpala — İşte bu da bizim adaletimiz!...

Bir dostum var!

Vücudu sevimli bir topaç gibi,
Kolları yanlarda canlı haç gibi.
Söylevleri dinler Milli maç gibi.
Onca asfalt karlı bir yamaç gibi;

Kayağa sarılır, kızağı arar,
«Öküzün altında buzağı arar.»

* * *

Adına bakmayın ihsanı bilmez,
Tercümandır Analisanı bilmez.
Roman yazar ama basanı bilmez.
«Yedi, sekiz» kadar «Hasan»ı bilmez;

Kamışı tanımaz, sazağı arar;
«Öküzün altında buzağı arar.»

* * *

İçinde tortu yok kinden, fesattan,
Zayıf notlar alır hep «İktisat»tan.
Bu yüzden pek kârı olmaz hasattan.
Kimse onun kadar çakmaz rasattan,

Önünü göremez, uzağı arar,
«Öküzün altında buzağı arar.»

Bir komedi olur en ciddî perde,
Donkişot geçinir müsait yerde.
Kabadayılık var ne yapsın serde?
Bâzı gün dostlarla ava gider de,

Silâhı unutur, tuzağı arar,
«Öküzün altında buzağı arar.»

* * *

Hem şakaya kızar, hem de bırakmaz,
Güzel sever ama yüzüne bakmaz.
Azıcık hasistir boş yere akmaz.
Cereyan harcamaz, pek ışık yakmaz,

Sanki köylü olmuş gazyağı arar,
«Öküzün altında buzağı arar.»

* * *

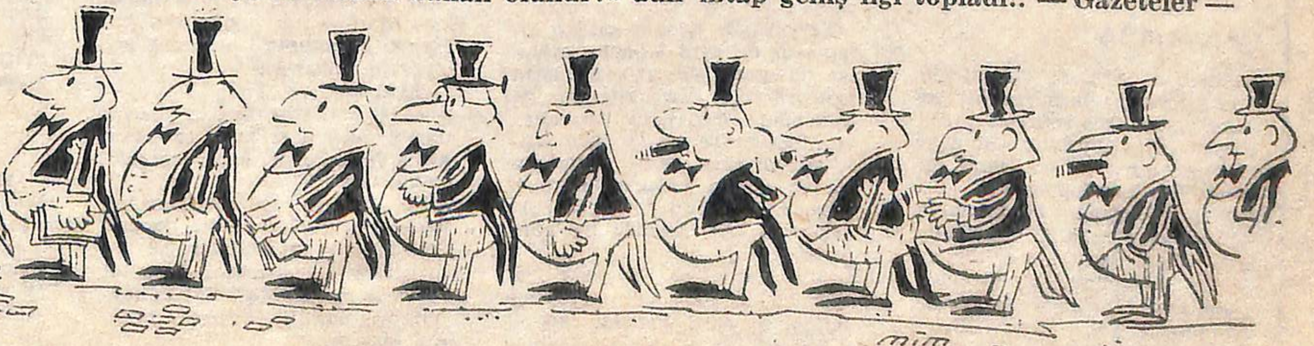
Tanrı çorba verir, çanak vermezmiş,
Kulak, burun verir, yanak vermezmiş
Müzmin uyuz verir, tırnak vermezmiş,
Bekçi verir lâkin Boşnak vermezmiş;

Kendine benziyen Kazağı(!) arar,
«Öküzün altında buzağı arar.»

Salâhattin KUTLU

Almanya'da «Nasıl bakan olunur?» adlı kitap geniş ilgi topladı!. — Gazeteler —

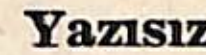

Yazısız

7 gün

«Gümüşpala seçim konuşmasında af istiyor..» — Gazeteler —

Yazısız

PAZARTESİ :

Ortaköy'de yeni tip bir berber dükkânı açılmış. Hani herkesin kendi işini kendisinin gördüğü self-servis lokantalar vardır. Ortaköy'deki berber dükkânı da bu esas üzerine... Herkes kendi kendisini tıraş edecek.

Dükkânın sahibi sadece takımları, makineleri almış; duvarlara aynalar koymuş. Müşteri giriyor, alıyor makineyi eline, sakalını tıraş edip çıkıyor... Ve elli kuruş.

Ne dersiniz, büyük rağbet görmüş bu usul...

Sebebi ne peki? Galiba kendikendini tıraş eden bir adamın, berberin tıraşından kurtulması büyük bir ferahlık ki müşteri dükkâna koşuyor.

Çünkü bilindiği gibi pek gevezedir berberler... Bir yandan çelik ustura, bir yandan dil usturası... Yanakları perdah ederken beyinleri de kazımağı hiç ihmal etmez adına berber denen sevimli yaratık...

Ortaköy'ün berbersiz berber dükkânı, bu bakımdan şahane bir buluştur. Ve bu buluşu siyaset sahnesine de atlıyarak politikacısız parlâmentolar usulünün icadına doğru gitmesi herhalde insanlığı büyük sıkıntılardan kurtaracaktır.

SALI :

Aslan, kaplan, kahraman, hâkim-i partizan Gümuşpala, seçim gezisine çıktı. Neler söylüyor neler... Allah ona söylemek için kuvvet, bize de okumak için sabır verdikçe dayanacağız. Gazeteler Pala Paşanın sözlerini başlıklarda büyütüp gösteriyorlar. Bir sabah gazetesi şöyle bir manşet çıkarmış:

— Gümüşpala Kıbrıs politikasını yerdi.

Biliyorsunuz yermek, kınamak demek... Ağır tenkit, demek... Ama bazan bu fiilin çekimi başka anlamlar da taşır... «Gümüşpala Kıbrıs politikasını yerdi...» dendiği zaman, yemek'ten «yer idi» geliyor insanın aklına...

Ve yer miydi, yemez miydi? diye düşünüyor ister istemez okuyucu. Çünkü oy toplamak için yapılan tenkidler, Kıbrıs'a kadar uzandı mı, kötü oluyor. Pala Paşa Kıbrıs politikasını yerdi... Ama bakalım hazmedebilir miydi?

Politikada mide fesadı işte buna denir.

ÇARŞAMBA :

Hürriyet Meydanı (Eski Beyazıt Meydanı) bitmiyen bir romana döndü. Biz roman diyoruz, isteyen piyes diyebilir. Gülünçlü ve acıklı bir oyun bu! Şimdi gazetelerde okuduğumuza göre plân yeni baştan değiştirilmiş, duvarların yüksekliği indirilmiş, dükkânlara hafif bir eğilim verilmiş, şu yapılmış, bu yapılmış.

Çehovun bir hikâyesi vardır. Yık duvarı, yap duvarı, diye... Bir resmi daireye gelen her yeni müdür, memurların çalıştığı salonu ikiye bölen duvarı yıkılmış bulursa yaptırır, yapılmış bulursa yıktırır. Maksat çalışıyor görünmek, faal gözükmek...

Hürriyet meydanı da böyle oldu. Gelen giden, karışan görüşen her kim ise, âteşini bu zavallı meydanda söndürüyor. Şu Hürriyet meydanını düzenleyip nasıl olacağına bir türlü karar veremedik gitti...

İlk Meşrutiyetlerden beri, zaten hürriyet konusunda öyle şaşkınız ki ne yapacağımızı ne edeceğimizi bilmiyoruz.

Beyazıttaki Hürriyet Meydanının haline bakan, kafamızdaki hürriyet kavramının elle tutulur hâlini görecektir. Bundan da büyük başarı olamaz uzmanlarımız için...

PERŞEMBE :

Türkiye'de en çok satan kitabın adını biliyor musunuz?

Bilmenize imkân yok. Ne bir aşk romanıdır bu, ne polis hikâyesidir... Ne bir tarih macerasıdır, ne de müstehcen edebiyatın örneklerinden biri...

Türkiye'de en çok satılan kitap Alfabedir.

İlgililerin söylediklerine göre on yıl önce elli bin alfabe basılırmış, bu yıl iki buçuk milyona çıkmış baskı... Güzel şey.

Şimdi bazı sanatçılarımız kendi şaheserleri dururken bu kadar basit bir kitabın tirajına dudak bükeceklerdir, ama ne çare!

Yeryüzünde en çok satılan kitapların da ayni biçimde kitaplar olduğunu sanırız. Bunların yanısıra tabiî din kitapları da kitapçılara çok para kazandırıyor. Batıda Tevrat ve İncil satışı yüzyıllardan beri sürüp gitmekte... Ama İrlândalı mizahçı kurnaz Bernard Shaw, o tilki zekâsıyla bu konuda bir soru atıyor ortaya:

— Acaba, diyor, bir yazar Tevrat'ı bugün yazıp götürseydi bir kitapçıya; nasıl karşılanırdı?

Kimbilir belki de beğenmez basmazdı eseri, kitabevi sahibi... Zira insanlar bir tuhaf... Neyi, nasıl, karşılıyacakları pek bilinmiyor.

CUMA :

Gönül Yazar'la Orhan Boran'ın aşk macerası dillerden dillere demiyelim, gazetelerden gazetelere dolaşıp durur. Orhan Boran:

— Ben Gönül'ü seviyorum... diyor.

Taşbebek:

— Ben de Orhan'ı seviyorum... diyor.

Siz:

— Eh, Allah mesut etsin... diyeceksiniz.

Hayııır... Arada başka meseleler var. Bir kere Orhan Boran evli.

Evliyse evli... Ne olacak?

Bir şey olacağı yok. Ancak Elizabeth Taylor ile Richard Burton arasındaki aşk da böyle alevlenmişti... de kızılca kıyamet kopmuştu. Reklâm, reklâm, reklâm... Bakın biz bile şimdi onlardan bahsediyoruz. Yani hem Gönül'le Orhan'dan, hem Liz'le Burton'dan...

Yalnız bizimkilerle onlar arasında bir fark var. Bizim Orhan kibar çocuktur. Ne o, ne de Gönül Yazar birbirlerine toz kondurmuyorlar. İkisi de birbiri için:

— O pek güzeldir, pek yakışıklıdır, pek sevimlidir, eşi menendi bulunmaz... gibi lâflar ediyorlar.

Ama Liz'le Burton öyle değildiler. Biri öteki için gazetecilere:

— Burton mu, diyordu, bu çarpık bacaklının neresini seviyorum, bilemem!

Öteki de:

— Liz mi? diyordu, göğüsleri düşük, bacakları kısa, kalçaları geniş ve biçimsiz. Ama ona ihtiyacım var.

Ne de olsa alâmeriken bir aşktı onlarınki, ve daha da çok reklâm oldu. Bizimkiler ise daha nazik, daha ince... Bakalım neticede ne olacak? Yalnız reklâm mı olacak? Yoksa mutlu mu olacaklar?

CUMARTESİ :

Son Havadis gazetesi bir yazı serisi yayınladı:

«Dünkü Cihat Baban.»

Dünkü Cihat Baban'ın yazılarını araştırıp çıkarmışlar, Demokrat Partinin muhalefet devrine ait bu yazılarda Cihat Baban ver yansın etmiş o devrin Halk Partisine...

Son Havadis niçin zahmet edip böyle bir işe başlamış bilinmez. Babıâlinin kırk yıllık kurdu Cihat Baban dün Halk Partisine hücum etmişse, ne olmuş?

Bugün Ulusun başyazarı olmuş.

Bunun tam tersi de var: Kırk yıllık Ulus başyazarı Falih Rıfkı Atay, şimdi eski gazetesine ve eski gazetesi de kırk yıllık eski başyazarına veryansın etmiyor mu?

Şimdi Ulus iktidarın resmî organı sayıldığından okunma şansı azalmıştır. Tabiî bu arada Cihat'ın resmi görüş kokusundaki yazılarını da «ilgililerden» başka kimse okumaz.

Ama öyle sanırız ki Son Havadisteki eski yazılar bir hayli merakla okundu.

Ve böylece sonunda kazandı, gene de Cihat Baban...

Hem belki kendisi de eski yazılarını okumuş, okumuş da serbest yazarlığın özlemini duymuştur.

PAZAR :

Doğan Nadi, Divan Otelinin barında beş altı viski ile akaryakıtını tamamlamış kapıya doğrulmuştu ki arkasından yetişti bir arkadaşı:

— Bana elli lira ver... dedi.

— Ne yapacaksın?

— Piyango bileti alacağız.

Doğan portföyünün arasından bir ellilik çekip uzatırken, etraftakilere dönüp:

— Çaresiz vereceksin, dedi, bu öyle adamdır ki üstelik ikramiye çıktığı zaman da gelip, piyango çarptı diye bir ellilik daha alır!

Ankara Mektubu

Şaka!

Yalnız Bakanlar değil şükür, yalnız heyetler değil şükür, valilerimiz de yabancı illeri gezip, bilgi duvarlarını aşıyorlar...

Bu arada, Ankara Valimiz de Londralara uçtu, sonra gerisin geriye uçtu... Her dışarıya yolculuktan sonra, bizimkilerin nedense gözleri parlar. Silinilir yorgunluk gözlerinden, silinir hayal kırıklığı gözlerinden, silinir bir takım arzular gözlerinden de, bu silikliklerin ardından tabii parlar gözleri!..

Üstelik de «duru»luğundan çıkmış, şakacılaşmıştı valimiz.

Londrada kendisini en çok iyi tarafından şoke edeni anlatıyordu:

— «Birader, Parlâmento üyesi olsun, Belediye üyesi olsun, çalışıyorlar, amma hep bir şaka havasında. O kadar rahat ki...»

Rahattır şaka vali beyabicim. Şaka, neşedir. Neşe, üstün yaşamanın bir cinsidir. Üstün yaşama da, bitkisel yaşamanın ötesinde başlar, kafaya, insana, değere, değer verilince...

Yaaa vali beyabicim...

Rüya:

Senatörler sıkı dayanıyorlardı rüyamda... Şimdi seçim «kayımına» girdik ya, rüyalarımız da o kayıma uyuyor!

Senatörler sıkı dayanıyorlardı rüyamda... Bir arkadaşlarını senatör seçtirmek için, amma ne sıkı.

— «Yahu» diyordum onlara, «kimsenin kimseye bi'dirhem hayrı olmadığı bu dünyada, bu adamı neden bunca sıkı tutarsınız?..»

— «Nasıl tutmıyalım» diye omuz silkiyorlardı. «Nasıl tutmıyalım, sen söyle... Borçlu... Hepimiz borçlarına kefil olduk... Seçilmezse, o ödiyemez, biz öderiz... Nasıl sıkı tutmıyalım sen söyle!»

Söyliyemedim, çünkü uyandım... Ne tuhaf rüyalar da görüyor insan: «Senatörler çok sıkı dayanıyorlardı rüyamda!

Bekçiyi dövmek, üzümü yemek...

Dengeli haliyle, karşısındakinin yüzüne baktı. Karşısındakinin yüzü hırçındı, bir tarafları ezilmişlerin hırçınlığıyla...

— «Mesele, dedi, bekçiyi dövmek değil dimi?.. Mesele üzümü yemek!»

Evet zarif biraderim, evet... Mesele o! (Konuşan Ali İhsan Göğüştu)... Evet zarif biraderim, mesele o amma ve lâkin, her salkımın yamacında üç adet hoyrat bekçi dikilirseeee... Her salkımın yamacına üç adet hoyrat bekçi dikerse mabut, n'aaapsın fakir Mahmut?.. Gene dövebilirse ne mutlu!.. Hem üzümü yiyemiyor fakir Mahmut, hem de dayak yiyor üstelik.. Haberin var mı?

Vah Mahmudum vah!..

Gençlik sıkılmaz mı?...

Sıkılır!...

Tekel Bakanı (yalansa, yalan desin memnun olurum) dairelerini dolaşmış. Biliyorsunuz o cins bakan dolaşımlarını... Kırk günde yarım saat uğrıyan «torpilli» bile, o gün hazırdır görevinin başında, artık görevi neyse... Bütün memurlar karıncalaşır çalışma bakımından...

Ve bakan dolaşır... «Bonjur» der, «bonsuar» der saate göre... Daha alaturkaysa, «merhaba çocuklar» der. Daha aksiyse, bir şey demez. Daha hevesliyse, sual sorar... Tabiî müdür atılır cevap için... Memuru bırakmaz ağzını açsın diye.. E, ağzını açmağa alışmamış kişi kolaylıkla. Çam devirir. Devrilen çam da kimin kafasına düşer, bilinmez... Düşerse, vah zavallı çama!

Tekel Bakanı, işte geçen gün böyle bir dolaşma yapmış dairelerinde. Konuşmuş ta...

Bir odanın kapısını açmış. İçerdekiler hep gençtenmiş...

— «Şey, demiş, şey... Maşallah hepiniz gençsiniz (maşallah maşallah!) Gençler memuriyetten sıkılır. Siz sıkılmıyor musunuz?»

Sessiz sessiz, yayvan yayvan gülümsemiş gençler.. Biri çıkıp da:

— «Bakan abiii... Sen bakanlıktan nice sıkılıyorsan, biz de memuriyetten o derece sıkılıyoruz... Amma ve lâkin peder bey yan gelip yatacak maddiyat bırakmamış» dememiş...

Ve bakan... Dairelerini teftişten memnun, dönmüş makamına. Muhakkak şimcik, ileriye ümit dolu gözlerle bakıyordur!

Kuşadası:

Turizm konusu geçince, sayılan yerler arasında Kuşadasının adı geçiyor çoğu zaman... E, Kuşadası verimli bir yer olabilirdi. Bi'kere altı ay deniz banyosu yapmağa elverişli bir yer. Bi'kere güneş kıtlığı çekenlere, o kıtlığı unutturacak bir yer. Bi'kere eski medeniyet kalıntılarının tâ şuracığında... Bi'kere ismi güzel: Kuşadası!

Sahilin bi'yerine koccaman bir otel kondurulmuş. Lüks dediğimiz cinsinden... Ömrümüz (nahoş cinsinden) sürprizlerle dolu olmasına rağmen insan gene hayret ediyor. Lüks otelin, yüzme havuzu var, salonu yok! Lüks otelin, odaları nefis ve rüstik şekilde döşeli, banyo dairesinin sıkışıklığından kafalarınızı duvarlara çarpı çarpıveriyorsunuz... Belki çarpa çarpa aklımız başımıza gelsin diyedir!

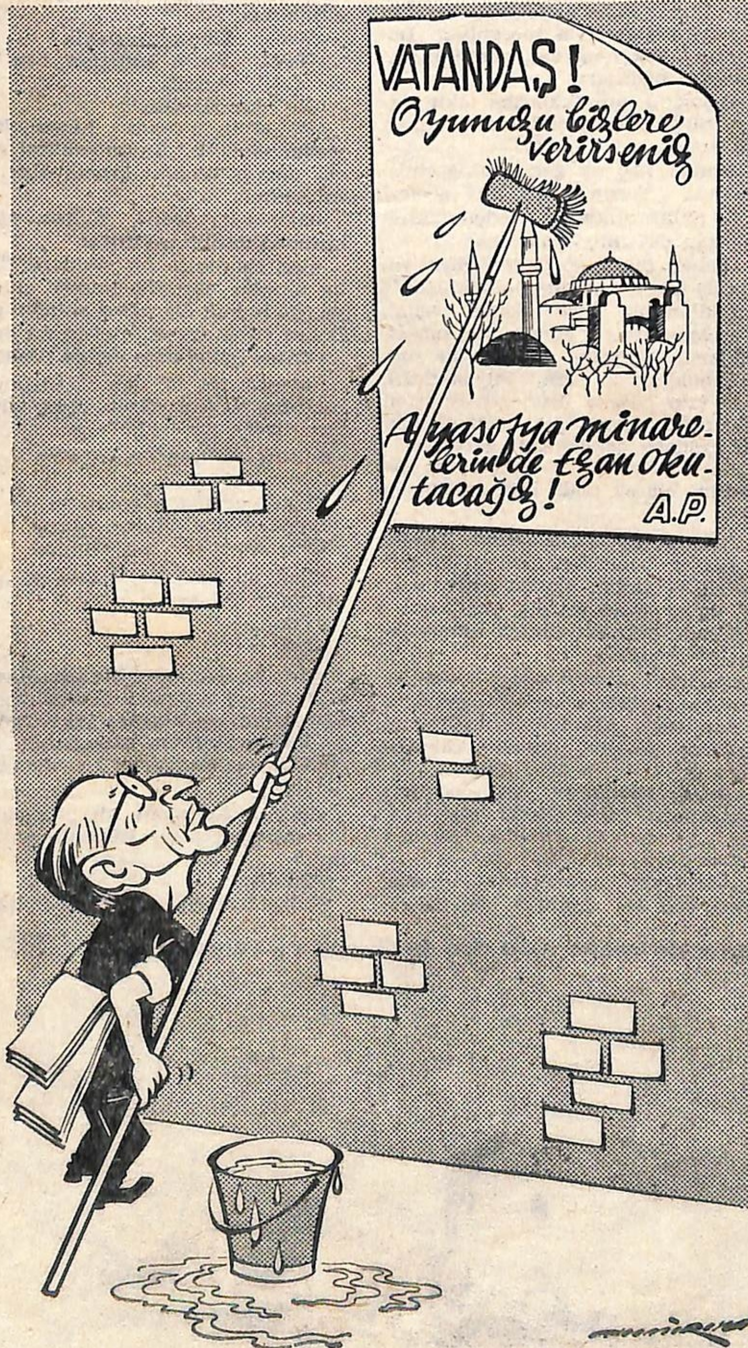
Lüks otelin bir yerinde lâvabo, nazar değmesin diye çaprazlama konmuş. Gidin görün inanmıyorsanız!

Lüks otelin ne motörleri var, ne kotraları var, ne su kayağı imkânı var. Ne tenisi var. Ne golf sahası var. Ne başka eğlencesi var.

Lüks otelin sadece fiatı lüks!

He hey... Bakanlarım!.. Senede yarım milyon turist getirtecek bakanlarım!.. He... heyyy, daha bu otel yapı halindeyken, orasını saltanatla ziyaret edip: «Bana beş milyar verseniz, bu memleketi turizm cennetine çeviririm» diye dübârâ atan bakanlarım.. He heeey... Lüks bakanlarım! He heeeyyy!

Nimet ARZIK

Yazısız

Güleriz ağlanacak halimize!

Geçen hafta Cumhuriyet gazetesinde çıkan bu fotoğraf, NATO toplantısına katılan iki Dışişleri Bakanını gösteriyor. Birinin yüzü, kafasını dolduran çetin düşüncelerle asık. Öbürü, ödevini parlak başarılarla sona erdirmiş, hayatından son derece memnun, ağzı kulaklarında bir mutlu insan.

Türkiye'nin, toplantıya getirdiği Kıbrıs dâvasını ve iki NATO devleti arasındaki, koptu kopacak gerginliği konuşacak olan bu iki devlet adamından birisi Türk Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin'dir, öbürü de İngiliz Dışişleri Bakanı Butler..

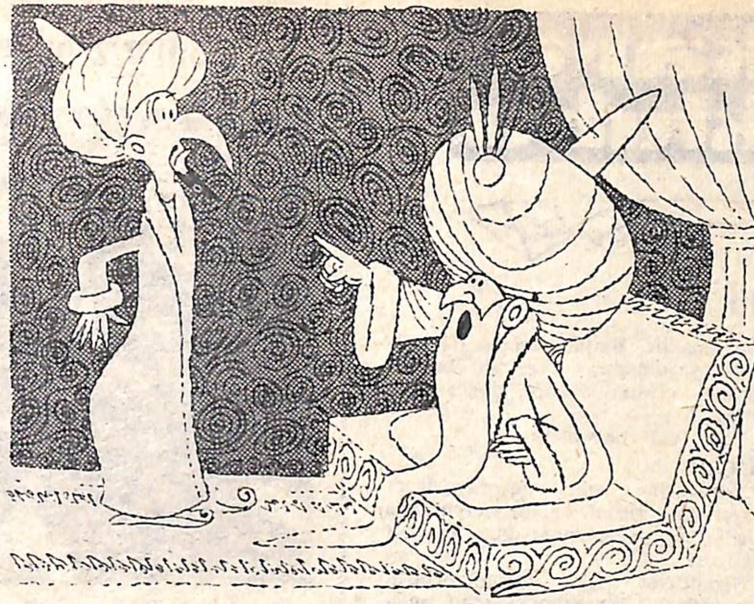
Biri acı acı düşünen, biri tatlı tatlı gülen bu iki politika adamından:

1 — Hangisinin Türk, hangisinin İngiliz Dışişleri Bakanı olduğunu...

2 — Birinin neye düşündüğünü, öbürünün neye güldüğünü anlayana, AKBABA bir nazarlık hediye edecektir!

BİR varmış, bir yokmuş... Kiminin karnı açmış, kiminin karnı tokmuş... Karnı aç olanların sayısı, karnı tok olanlardan katbekat çokmuş... Kaf Dağının ötesinde Kırkpınar ülkesinde alın teriyle geçinen, geceli gündüzlü çalışıp da bir türlü ekmek parasını çıkaramıyan evsiz, barksız, topraksız bir Tosun'cuk varmış. Güçlü kuvvetli, akıllı uslu bir delikanlıymış bu Tosun'cuk... Yapmadığı iş, yormadığı düş yokmuş Tosun'un... Kimin bir müşkülü varsa Tosun onun yardımına koşar, kimin bir sıkıntısı çıkarsa canını dişine takar üstesinden gelirmiş. Yerine göre boynu bükük, yerine göre gözünü budaktan, canını adaktan esirgemezmiş!

Günlerden bir gün, bu Kırkpınar ülkesinde yolsuz bir iş, hoşa gitmez bir gidiş olmuş. Tapınaktan bir şamdan çalınmış. Şamdan bu, kimin işine yarar, yemek istesen yiyemezsin, içmek istesen içemezsin. Atsan atılmaz, satsan satılmaz bir

ALTIN EKİCİSİ

RIFAT ILGAZ

şamdan. Kime satacaksın... Kim olsa bunun tapınağın şamdanı olduğunu bilir. Bu şamdan tapınağa eski Sultanlar tarafından armağan edildiğinden mi nedir, başta bulunan, tahtında oturan Sultan, bu işe kızmış köpürmüş. Küplere binmiş! Hemen kentin Valisine bir buyrultu yazmış: Ne yapıp yapacak, bu hırsızı bulup çıkaracaksın meydana demiş. Şamdanı bulmak zor ama, hırsızı bulmak kolay! Kim vardı kentte evsiz, barksız, topraksız?.. Tosun değil mi? Takmışlar kelepçeyi bileklerine, atmışlar Tosun'u dama! Her gün sopa, her gün işkence «Şamdanı sakladığın yerden çıkar!» diye. Çalmadı ki çıkarsın. Ama kime dinletecek Tosun, yemiş sopayı, oturmuş aşağı. Sorgu, sual, nihayet asmağa karar çıkar Başhâkimden. Kırkpınar ülkesinde insanı sabaha karşı değil, gündüz gözüyle asarlarmış meydanda.

Tosun'u kelepçe, zincir, getirmişler darağacının altına:

«Ey ahali!» diye bağırmış, Tosun, «Beni siz tanırsınız!»

«Tanırız!»

«Ben yapar mıyım bu işi!»

«Yapmazsının!»

Kentin valisi:

«Susss!» diye bağırmış, «Sen yapmadın ama yapabilirsin! Var mı bir karış toprağın! Var mı hanın hamamın, evin barkın?.. Cebinde anahtarın, bedestende işin! Çekin şunun ipini!»

Bakmış ki Valinin şakası yok, bok yoluna gidecek:

«Sayın Vali!» demiş «Evet! Ben yapmadım ama yapabilirdim. Çalmadım ama çalabilirdim. Yerden göğe kadar haklısınız. Herkes beni bilir ki elimden her iş gelir, bir kaçan kurtulur. Benim öylesine bir zanaatım var ki, bunu toprağa götürmek istemiyorum!»

«Söyle!» demiş Vali, «Nedir bu zanaatın?»

«Altın ekicisiyim ben!»

«Neee?»

«Altın ekerim toprağa!»

«Eeee?..»

«Altı ay sonra bire yüz verir, ektiğim altınlar... Toprağı verimliyse, bire ikiyüz verir!»

«Hiç ektin mi?» diye sorar Vali:

«Ekmedim ama, ekebilirim! Babadan kalma zanaatım bu benim!»

«Çıkarın şunun boynundaki urganı!»

Çıkartmışlar.

Hemen saraya bir haber. Sultan göndermiş adamlarını, çağırtmış Tosun'u Sultan:

«Söyle!» demiş, «Nedir zanaatın?»

«Sultanım!» demiş, «Altın eker, biçerim ben! Babamdan kalma zanaatım bu!»

«Ekip biçtin mi hiç?»

«Hayır!» demiş, «Ekip biçmedim. Alınterimle geçinip gidiyordum. Altın benim neyime! Ekip biçmedim ama, ekip biçebilirim!»

«Altın senin neyine, çok doğru! Haklısın! Biz altınsız yapamayız. Bu saray, bu alay, altınsız yürümez. Bak hazine tamtakır. Saltanatım, nerdeyse çatır çatır başıma yıkılacak. Hemen başlayabilir misin zanaatını göstermeğe?»

«Emriniz başüstüne Sultanım, hemen başlarım!»

Sarayın en gösterişli bir dairesini ayırmışlar bizim Tosun'a. Gümüş kaplar içinde gümüş tepsilerle gelirmiş yemeği ayağına. Yer içer, yatarmış.

Sultan onun yatıp kalktığını, henuz işe başlamadığını haber alınca kızmış, öfkelenmiş bir gün:

«Behey hilekâr kişi!» diye ter ter tepinmiş, «Niçin başlamazsın işe?»

«Aman Sultanım!» demiş, «Başladım çoktan. «Başlamaz olur muyum? İşte otuz tarladan aldığım, otuz çeşit toprak! Hangi tarladan bire ikiyüz ürün alabilirim diye hesaplarını yapmakla meşgulüm. Daha bir aylık işim var, sonra başlayacağım nadasa!»

Tosun'un anlattıklarına aklı yatan Sultan, çıkıp tahtına oturmuş rahatça.

Aradan kaç ay geçmişse geçmiş. Bakmış Tosun'un hiç bir acelesi yok. Sabırsızlıktan çileden çıktığı bir gün çağırmış huzuruna:

«Behey düzenbaz kişi!» diye yürümüş üzerine, «Daha ne beklersin!»

«Sultanım!» diye eğmiş başını, «İncelemelerim ancak bir sonuca bağlandı. Öylesine verimli bir toprak buldum ki bire ikiyüz değil, bire tam beşyüz ürün almak işten bile değil. Ancak çift sürmek için bir ay daha beklememiz gerekiyor!»

Bu hayırlı haber karşısında ne yapsın, bir ay daha izin vermeyip de?..

Tam bir ay sonra bizim Tosun, başlamış, beğendiği tarlayı bir çift öküzle sürmeğe... Üç kat çiftten sonra, üç ay mola vermiş, yeniden.

Sultan, öfkeden cinifrit olmuş bu haberi duyunca:

«Çağırın!» demiş, «Şu hilekâr düzenbazı! Bizimle oyun mu oynuyor!»

Başı önde, gelmiş huzura Tosun. Sultanın gözleri öfkeden çakmak çakmak:

«Behey nabekâr!» diye vurmuş topuklarını yere, «Nedir bize ettiğin bu oyunlar! Daha ne zamana kadar bekliyeceksin?»

«Arzedeyim Sultanım!» demiş, «Beklerim ki toprağın tavı gelsin. Vakitsiz ekersek altınları pul pul çürütürüz sonra. Hem üç kat çifti daha var bu tarlanın. Hele bir yağmurlar başlasın! Siz bana bırakın Sultanım, merak buyurmayın!»

Üç kat çiftini sürüp, üç ay daha yattıktan sonra bu sefer kendiliğinden çıkmış huzura:

«Sultanım!» demiş, «Bereketli yağmurlar yağdı. Çok şükür tarlanın çifti tamam. Öylesine tava geldi ki toprak... Değil altın, çakıl taşı eksem altı ay sonra mermer sütun çıkar dipten!»

«Var, bildiğin gibi yap!» diye huzurdan çıkarmak istemiş ama, bu sefer de bizim Tosun dinelmiş kalmış:

«Sultanım!» demiş, «Bu tarla için tohumluk tam bir şinik altın gerek!»

«Ne?» demiş, «Bir şinik altın mı, dedin!»

«Evet, Sultanım, bir şinik altın!»

Hazinenin tamtakır olduğunu bildiği için Tosun rahatmış. Ama Sultan bunun da bulmuş kolayını:

«Sarayda...» demiş, «Ne kadar kap kacak, ibrik, leğen varsa altından... Hepsi eritilip, darphanede altın basılacak!»

Darphane geceli gündüzlü çalışıp bir şinik altını koymuşlar sıcak sıcak Tosun'un önüne. Sultan:

«Al sana bir şinik altın, toprak bire beşyüz vereceğine göre beşyüz şinik altın isterim senden! Haydi, al götür de ek tarlaya!»

«Ben mi?» demiş, Tosun, «Asla!.. Tırnağımın ucunu bile süremem bu altınlara!»

«Neden süremezmişsin?»

«Nasıl sürerim Sultanım, ben hırsız değil miyim!»

«Ne olur sürersen!»

«Bu altını toprağa hırsız olmayanlar ekebilir. Benim gibileri ekecek olursa, altınlar toprak olur kalır sonra!»

«Haklısın!» demiş Sultan, uşaklarından birini çağırmış:

«Sen ekeceksin bu altınları. Eğer bu altınlar çürüyüp toprak olursa, sen de toprak olacaksın anladın mı? Doğru söyle, hırsızlık ettin mi hiç?»

«Ettim Sultanım!» demiş uşak.

«Aferin! İyi ki tam zamanında söyledin. Yoksa çürütecektik altınları. Söyle, ne çaldın?»

«Sofra dairesinden iki altın kaşık çaldım»

«Yıkıl, gözüm görmesin!»

Sonra dönmüş ikinci uşağa:

«Sen ekeceksin bu altınları!»

«Ben mi efendim. Ben de aynı takımdan iki kaşık...»

«Yıkıl!»

«Sen!..»

«Ben de Sultanım, bir gün Hanım Sultanın pabuçlarını bizimkine götürmüştüm de, ayağına küçük gelince Valide Sultanın pabuçlarını...»

«Atın bu adamları içeri! Sen ekeceksin!»

«Ben de Sultanım, bir gün Müzei hümayundan altın kakmalı bir kılıç!..»

«Yıkıl!»

Nihayet Vezire dönmüş Sultan:

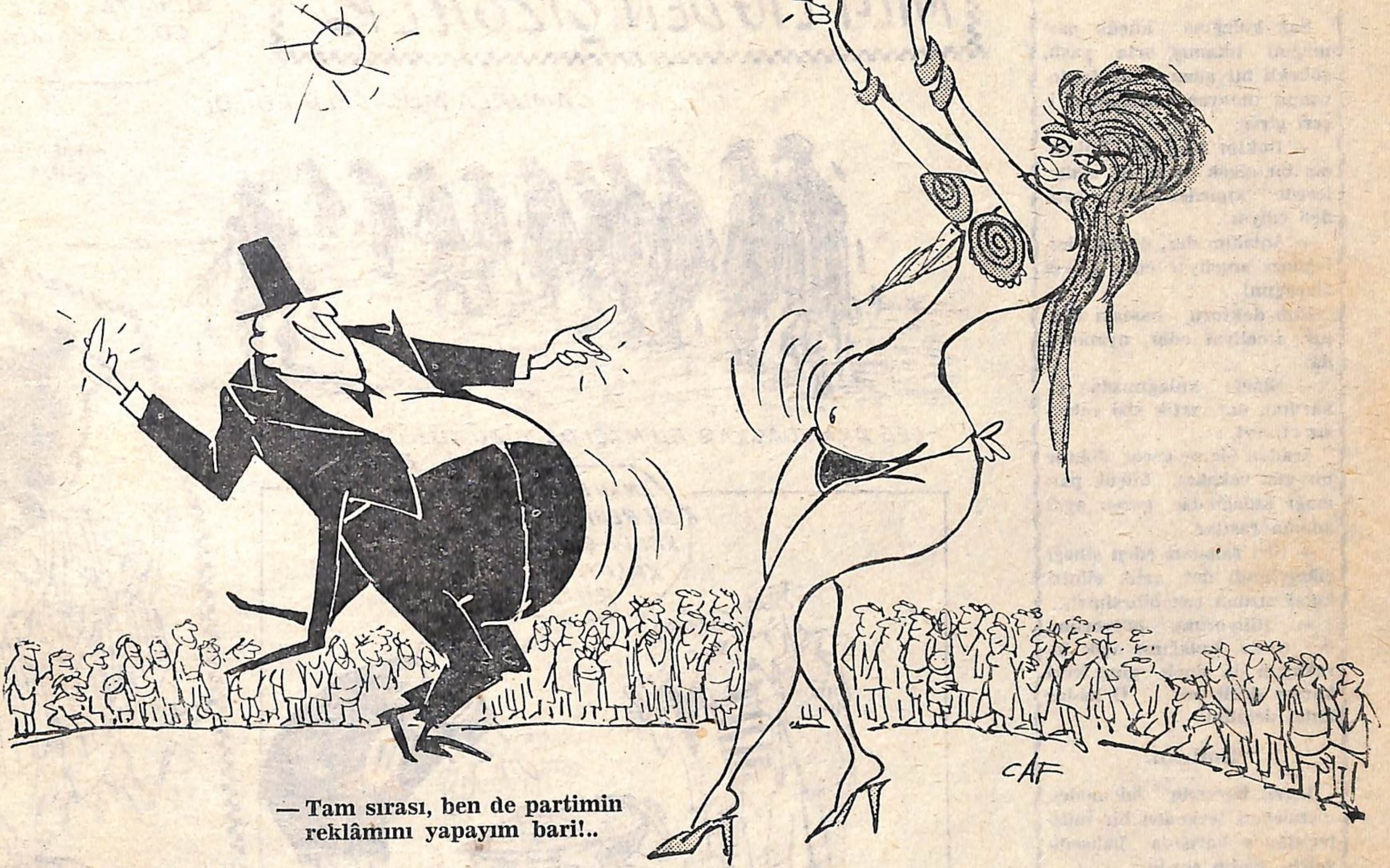
«İngiltere'de maaş alan bir kedi var.» — Gazeteler —

— Miyav... Miyavvv!..

«Tiyatro trupları Anadolu'da reklâm için sokaklarda göbek atıyorlar.» — Gazeteler —

— Tam sırası, ben de partimin reklâmını yapayım bari!..

«Sen ekeceksin, muhterem Vezirim!»

«Aman Sultanım ben ekip biçmekten, tarla toprak işlerinden anlamam ki...»

«Ekeceksin! Altınları avuçlayıp tarlaya savurmak da bir iş mi?»

«Sultanım beni mazur görün, ben namuslu bir adamdım Vezir olmadan önce... Başvezir çenelerimizi kapatmak için bizi de kendine benzetti!»

«Ne çaldın?»

«Ne çalmadım ki... Hasbahçeyi armuduylya, develeri hamuduyla götürdüm!»

«Gelsin Başvezir!»

Etek öpüp girmiş huzura:

«Ferman Sultanımın!» demiş. Olup bitenleri anlatan Sultan:

«Nasıl!» demiş, «Güveniyor musun kendine!»

«Sultanım!» diye cevap vermiş, «Bu ziraat ihtisas işidir. Bir mütehassıs getirsek Avrupa'dan!»

«Yani?..»

«Bir Başvezirin eğer şerefiyle mütenasipse toprakla uğraşmak...»

«Evet!» demiş, «Hazinei hümayunu soymak dururken!. Çağırın. Sadrâzamı!»

Sadrâzam olanı biteni duyunca kalb sektesinden gitmiş sarayın merdivenlerinde

Bizim Tosun bükmüş boynunu da:

«Devletlim!» demiş «Kala kala siz kaldınız. Mübarek elinizle şu altınları siz ekseniz de Kırkpınar ülkesine bolluk, bereket, sıhhat ve saadet güneşi doğsa...»

«Bre insafsız, bre vicdansız, bre iz'ansız kişi! Sarayımı başıma yıkıp, ocağımı viran etmek mi niyetin! Yetmiyor yaptıkların gibi, daha beni de mi rüsvâ edeceksin! Yıkıl huzurumdan! Gözüm görmesin seni! Senin getireceğin servet yerin dibine batsın, defol!..»

Tosun başını alıp, başlamış diyar diyar dolaşmağa.

Rıfat ILGAZ

Londra'dan Notlar:

Londra'da da öyle...

Londra'dan ilk yazıyı yazarken insanın hava ile söze başlamamasına imkân yok...

Türkiye'ye gelenler «Memleketimizi nasıl buldunuz?» gibi sorularımızla «Türk misafirperverliği» gibi tekrarlardan nasıl bıkkınlık getirirlerse, burada da «hava» lâfı insanı bıktırıyor.

Gerçekten buraya gelir gelmez, hava alanından şehre inerken arabada rastladığımız hariciyecilerimizden biri «Bakmayın, havanın bugün günlük güneşlik olduğuna, yarın birden fırtına kopup kış başlayıverir» dedi.

Bu sözleri duyunca, neyse, biraz içim ferahladı... Meğer yalnız memleketimizde değil, burada da insan yarınından emin değilmiş!

Kolay ihracat

Lâf havadan açılmışken aklıma geldi...

Bizim Bakanlardan biri, bir ara, «Avrupaya buzdolabı ihraç edebileceğiz artık ve bu işe İngiltereden başlıyoruz» demişti ya?

O zaman herkes «Hadi canım, biz buzdolabı ihraç edecek duruma geldik mi?» diye bu demeçleri ciddiye almamıştı.

Oysa hükûmetimizin, İngiltereye buzdolabı ihraç ediyoruz demesinden anlamak lâzım ki, verilmiş olan demeçler doğru! Zira, Mayısın kış gibi, yazın buz gibi geçtiği İngiltereye, siyasi dolaplarımız da dahil, ne dolabı gönderirseniz buzdolabı oluveriyor!

Gündem - Sonu!

Geçenlerde Batı Almanya Başbakanı Erhard, Alman gençlerinin «Bonn'da neden yeni bir Parlâmento binası yaptırıyorsunuz?» sorusu ile karşılaştı.

Bilmem kaç milyon marka mal olacak Meclis binasının yapılışını haklı göstermek için Erhard «Emin olun, şimdiki bina eski ve hiç rahat değil; mebusların ne kadar güç şartlar altında çalıştıklarını bilemezsiniz» cevabını vermiş.

Şimdi, İngiliz Parlâmento binası da, ihtiyaca cevap vermediği ve rahat olmadığı için, mevcuda ek bir inşaat yapılıyor Londra'da...

Bu örneklerden anlaşılıyor ki, Avrupada önce memleket kalkındırılıyor, halk refaha kavuşturuluyor, ancak sonra Meclis binası yapımına geçiliyor.

Bizde ise önce yeni Meclis binası yapılmış ve memleket kalkınması gündem - sonuna alınmış.

Yeni bir şey değil

Dünyanın yedi harikasını biliyorduk. Ama, bilmem, sekizinciyi duymuş muydunuz?

Son günlerde burada anlatılan bir fıkraya göre, dünyanın sekizinci harikası Rus Başbakanı Kruçef'e aitmiş.

Biliyorsunuz Rusyada tarım işleri pek iyi gitmediğinden, geçen yıl Kruçef, Batılılara ve bu arada Kanadalılara bol bol altın akıtmak suretiyle, onlardan buğday almak zorunda kaldı.

Onun için «Rusyada ekilen buğdayı Kanadada biçme» harikasını yaratan gözüyle bakıyorlarmış Kruçefe şimdi...

Bu fıkrayı bana anlatan buralı bir arkadaşım: «Belki fıkraların arasında kullanabilirsin, Türk okuyucuları için enteresan olabilir» diye ilâve etti.

— Vallahi, dedim, kendisine, bu bizim için pek yeni bir şey değil... Gerçi Kanada ve Rusya gibi aynı kuzey enlemlerde bulunmayışımız dolayısıyla mevsim farkı olabilir ama, biz çoktandır Türkiye'de ekilen buğdayı Amerikada biçmekteyiz!

Türk kahvesi

Gazetelerin bildirdiğine göre Makarios Türklerle Rumların karışık oturdukları Trimi köyüne gittiğinde bir Türk kahvesine girip orada kahve içmiş.

Şimdi, bunu, Makarios acaba Türklerle iyi geçinme yoluna mı saptı diye tefsir edenler olabilir.

Katiyen öyle değil... Makarios, Türkiye hükûmetinin tam dikine gidiyor.

Öyle ya, Bakanlarımızdan biri değil miydi geçenlerde «Kahve içmek memleketseverlik» değildir diyen?

Sinek!

Sağ kulağına küçük parmağını tıkamış, orta yaşlı, göbekli bir adam, ruh doktorunun muayenehanesinden içeri girer:

— Doktor bey! der, kulağıma bir sinek kaçtı, iki aydır, içerde kıpırdandıkça beni deli ediyor!...

— Anladım der, doktor, kulağınızı ameliyat edip sineği alacağım!...

Ruh doktoru, hastayı uyutur, ameliyat eder, uyanınca da...

— Sineği kulağınızdan çıkardım, der, artık sizi rahatsız etmez!...

Aradan bir ay geçer, doktor bir gün sokakta, küçük parmağı kulağında gezen aynı adama rastlar.

— Sizi rahatsız eden sineği çıkarttımdı der, artık elinizi kulağınızdan çekebilirsiniz!...

— Biliyorum, biliyorum, der hasta, kulağımı açık bırakayım da sinek gine içeri kaçsın değil mi?... O kadar aptal değilim!...

İndirim!

Terzi, borcunu ödemeden memleketi terkeden bir müşterisinden karısına bahsediyordu, kadın sordu:

— Çok borcu var mıydı?

— Beş yüz lira kadar.

— Ben daha fazla tahmin ediyordum!

— Öyle idi, bereket versin birkaç gün önce, hesabından tenzilât yaptım da..

MİLLÎ LİG'DEN ÇİZGİLER

OOO... BAKSANA BİZİM TAKIMA KAM... ÇOK YARAMIŞ!..

ÇAMURLA MÜCADELE EDİLDİ...

CAFER ZORLU

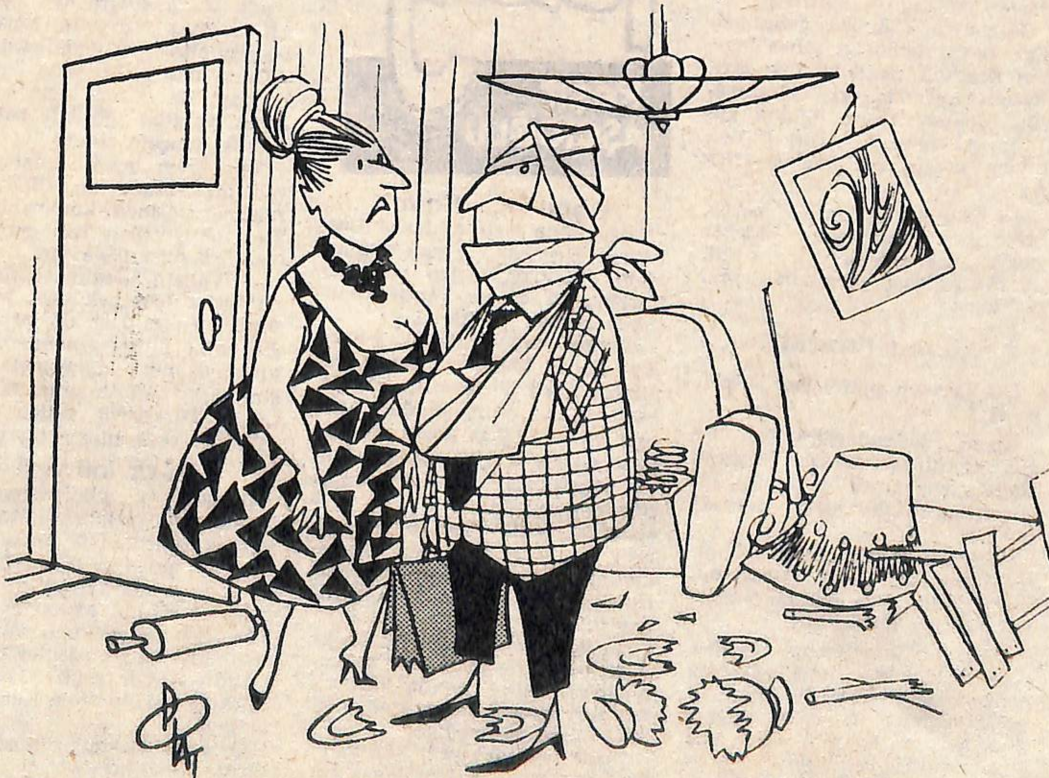

-EEE ARKADAŞLAR, BU MAÇI DA YÜZÜMÜZÜN AKIYLA BİTİRDİK!

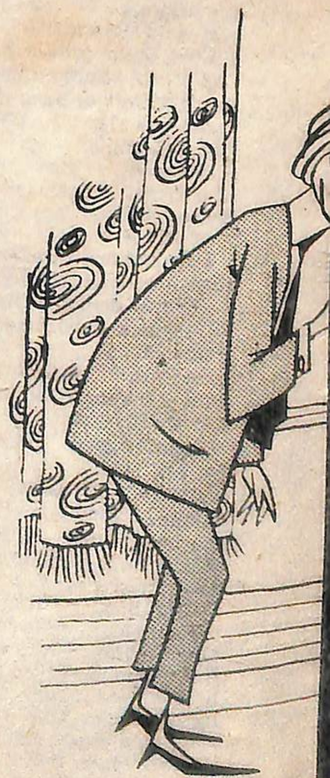

HAKEMLERE KÜFÜR EDİLDİ!..

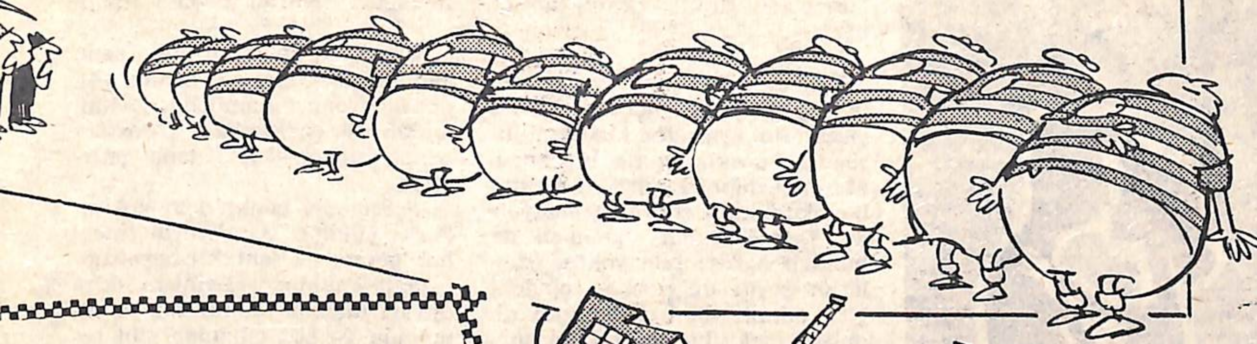
-YA YA YA... ŞA

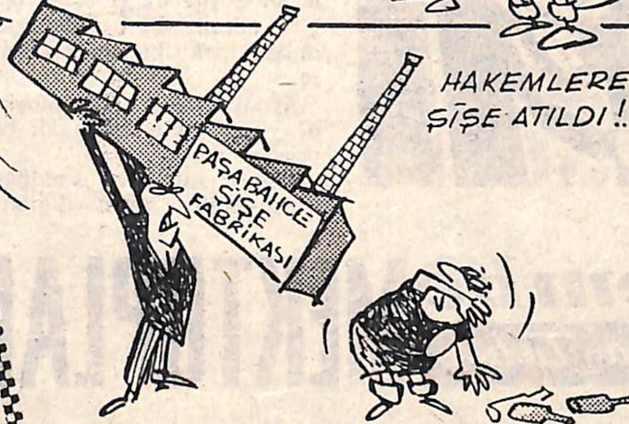
— Sorarlarsa trafik kazası atlattım demeyi unutma!..

— Hangisini alacağımı şaşırd

Tamirhane!

Sağlık müfettişi, bir akıl hastanesini ziyarete gitmişti. Elli yataklı büyük salona girince, orasını bomboş buldu, karyolalarda kimsecikler yoktu.

Bu sırada yanına gelen bir deli izahat verdi:

— Burasını hem garaj, hem tamirhane yaptık!

Müfettiş, artan bir hayretle sordu:

— Peki, buradaki hastalar nerede?

Deli, ciddî, ciddî cevap verdi.

— Hepsi de karyolaların altında çalışıyorlar!.

* * *

Tuhaf şey..

Doktor, devamlı surette başının ağrımasından şikâyetçi hastayı muayene ettikten sonra, sorguya çekti:

— Çok sigara içiyor musun?

— Şimdiye kadar hiç sigara içmedim..

— O halde fazla içki kullanıyorsun!

— Ne fazlası doktor bey?! Ben hayatımda içki nedir bilmem..

— Hımm.. Öyle ise kadınlarla çok düşüp kalkıyorsun..

— On senedir, kadın yüzü görmedim...

Doktor dudak büktü:

— Tuhaf şey, senin başın yok ki ağrısın!

...lla... Hepsi birbirinden güzel!

— Aaa... Bu kız da, bende ne görse onu yapmağa başladı!..

Pembe MEKTUPLAR

Adnan Tahir

O GÜN, öğlene doğru postacı kapıyı çalmasaydı bu sıkıntılı hayat daha ne vakite kadar sürüp gidecekti kimbilir?...

Mektup Belma'ya gelmişti... ve Belma hem çok güzeldi hem de çok genç. Üç sene evvel mükemmel bir izdivaç yapmıştı. Kocası, dünyanın en iyi insanlarından biriydi belki de... Olgun, yakışıklı ve zengin bir adamdı. Kibar, centilmen, evine bağlı, cömert, zevk sahibi... Güzel de konuşuyordu canı istediği zaman. Kulaklardan kalbe akan tatlı ve tesirli bir sesi vardı.

Bütün bunlara rağmen Belma bedbaht mıydı?... Hayır. Mesut muydu?... Yine hayır. İkisi ortası garip bir durumdaydı genç kadın. Böyle olduğu için de müthiş bir sıkıntıya kaptırıyordu kendini.

Bu sıkıntı da hiç hayra alâmet bir şey olmasa gerekti. Bir çılgınlık yapmaktan korkmağa başlamıştı yavaş yavaş.

Kocası niye bu derece anlayışsız davranıyor, geceleri eve ne diye bu kadar geç geliyordu sanki?... İşleri pekâlâ yolundaydı. Eşi dostu kıskandıracak kadar çok para kazandığı da muhakkaktı.

Keşke daha az kazanan bir adam olsaydı da karısını bu derece ihmal etmeseydi. Fakat hayır... Değil Belma'nın menekşe gözleri, değil Belma'nın kusursuz vücudu, hiçbir kuvvet onu işinden gücünden alakoyamaz, hiçbir mazeret onun geceleri eve geç gelmesine mâni olamazdı. Ya sabahları erkenden çıkıp gitmesi?... Evlendiklerindenberi bir kerecik olsun başbaşa kahvaltı etmek imkânını bulamamıştılar.

Bol para, konfor, lüks, en pahalı mücevherler ve göz kamaştırıcı bir gardrop... Ne yapsındı Belma bütün bunları?... O, sadece mesut olmak; o, sadece kocasına sahip çıkmak istiyordu.

Rüyalarının daima rüya, hayallerinin de daima hayal kalması fena halde canını sıkıyordu... Ve o gün öğlene doğru postacı kapıyı çalmasaydı, bu sıkıntı daha ne vakite sürüp gidecekti kimbilir?...

* * *

Penbe zarfın içinden yine penbe bir kâğıt çıkmıştı.

«Mevsim bahar... Aylardan da mayıs...» diye başlıyordu mektup.

En ağırbaşlı kimselerin bile en olmayacak heveslere kapıldığı sihirli bir mevsimdi bu. Tabiat derin bir uykudan uyanmıştı... Tatlı tatlı geriniyordu. Hârikulâde olayların birbirini kovalaması karşısında içli bir insanın duygulanmaması mümkün müydü hiç mayıs ayında?... Bir gün evvel kupkuru bıraktığımız dalların bir gün sonra birdenbire tomurcuklanması... Bu tomurcuklar arasında öten bir kuş... ve uzaklarda meleyen bir kuzu...

«Bütün bunlar size bir şey söylemiyor mu Belma hanım?...» diye soruyordu mektubun sahibi. Ve şöyle devam ediyordu:

«Bana evet... Çok şey söylüyor bana bütün bu saydıklarım... Cesaret veriyor bu mucize mevsim bana. Düne kadar mütereddittim... Fakat şimdi pekâlâ itiraf edebilirim... Sizi seviyorum Belma hanım... Sizin de böyle candan bir sevgiye çok ihtiyacınız var zaten... Gerçi biliyorum, evlisiniz... Fakat mesut olmadığınızı da biliyorum Belma hanım... Bildiğim üçüncü bir şey daha var... Sizi ancak ben mesut edebilirim... Evet, ancak ben.»

* * *

Hayret... Dalların tomurcuklandığını, çiçek açtığını ve bu çiçeklerin arasında kuşların öttüğünü, uzaklarda da bir kuzunun melediğini Belma bu mektubu okuduktan sonra farkediyordu. Demek bahar gelmişti de bundan haberi bile yoktu. Şaşılacak şeydi doğrusu. İçindeki gizli sıkıntı da hafifler gibi olmuştu mektubu okuduktan sonra.

Aynaya baktı. Gözbebeklerinde yıldız yıldız parlayan bir tebessüm vardı.

Kocası bile, eve döndüğü zaman bütün tarafsızlığına rağmen bu değişikliği farkedecekti:

— «Çok neşeli görünüyorsun bu gece Belma...»

— «Baharın tesiri olacak... Bahçeye çıktım bugün... Tomurcukları okşadım... Dalların arasında kuşlar ötüyordu... Uzaklarda bir kuzu meliyordu... Sen farkında mısın bütün bunların?...»

Hayır. Kocası farkında değildi. Olmağa da niyeti yoktu. İşleri başından aşkındı. Rakiplerini zararsız hale getirmesi için çok çalışması lâzımdı çok...

* * *

Günler günleri, haftalar haftaları, mektuplar da mektupları kovalıyordu durmadan.

Hepsi birbirinden güzel, hepsi birbirinden tatlı mektuplardı bunlar.

Tertemiz, samimi, sahici ve karşılık beklemeyen bir aşkla sevilmek Belma'yı yalnız mesut etmekle kalmıyor, ona sıkıntılarını unutturuyor, onu kapıldığı duygularından da süratle kurtarıyordu.

«Siz beni ciddiye almayabilirsiniz... Siz bana cevap vermeyebilirsiniz... Fakat ben sizi ömrümün sonuna kadar seveceğim Belma...» diyordu meçhul adam

* * *

Nihayet günün birinde genç kadının korktuğu şey başına geldi. Aylardan temmuzdu... Günlerden de çarşamba... Postacı penbe bir mektup daha getirmişti.

«Perşembe, benim için çok uğurlu gündür...» diyordu meçhul adam. «Beni kırmayacağınızdan eminim. Evinizin dört duvarı dışında da bir dünya olduğunu ve sizi çılgınlar gibi seven bir erkeğin bulunduğunu unutmamalısınız. Yarın sizi bekliyorum... ve yarın siz bana geleceksiniz...»

Mektup sahibi daha sonra Boğazdaki sahil gazinolarından birinin ismini veriyor, buluşma saatini bildiriyordu.

«Gazinoya girer girmez beni kırşınızda bulacaksınız... Siz beni tanımazsınız ama ben sizi evet... Hayal kırıklığına uğramaktan korkmayın sakın. Bana her bakımdan güvenebilirsiniz. Sizinle tenha bir köşeye çekilip başbaşa oturacağız. Hasret kaldığınız deniz, köpüre köpüre ayaklarınızın dibine kadar uzanacak... Üzerinizde martılar uçuşacak... Siz doya doya ufukları seyredeceksiniz... Ben de sizi... Sonra karşı tepelerin ardından kocaman bir ay doğacak ve ben her mektubumda tekrarladığım iki kelimeyi heyecandan kısılan bir sesle bir kere daha tekrarlayacağım: Sizi seviyorum...»

* * *

Belma, kendine rağmen kararını vermişti. Bu randevuya gidecekti. Gizli bir kuvvet onu, şu meçhul adama doğru itiyordu. Fakat kocasına ihanet etmek... Asla. Böyle bir şey aklının köşesinden bile geçmiyordu. Gittiği gibi yine tertemiz dönecekti evine. Kendinden emindi. Buna mukabil penbe mektupların sahibine de cidden müteşekkirdi. İçini kemiren bütün sıkıntıları yenmişti onun sayesinde.

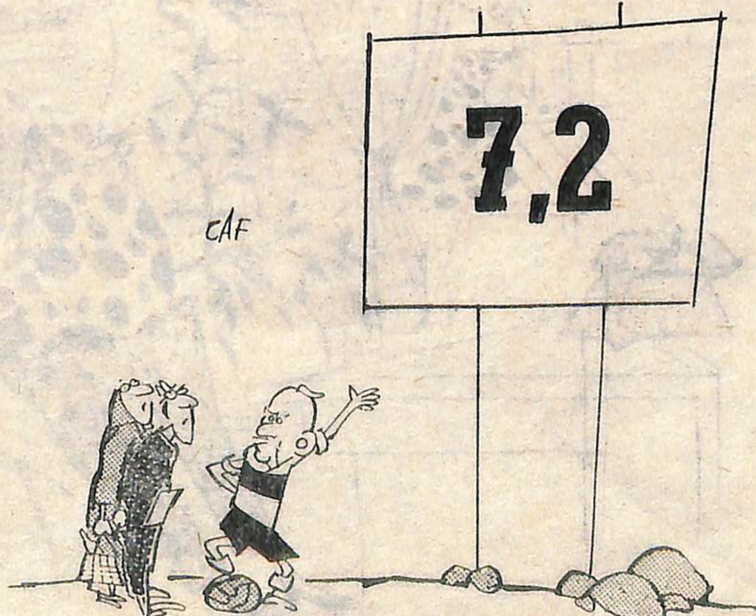
Ertesi gün itina ile hazırlandı. Taksiden indiği zaman bir an için pişman oldu. Hemen geri dönse daha mı iyi ederdi acaba?... Ama hayır... Madem başlamıştı bitirmeliydi. Kalbinin göğsünde kıyametler koparmasına, ellerinin asabi ürpertilerle titremesine aldırmayarak yürüdü. Gazinoya girdi. Bütün gözler kendisine çevrilmişti. Sanki herkes buraya niçin geldiğini anlamıştı da ona ısrarla bakıyordu. Meçhul sevgili bunlardan hangisiydi acaba?... Şu mu yoksa bu mu?...

Çekingen adımlarla boş bir masaya doğru yürürken birinin hafifçe kolundan tuttuğunu hissetmişti. Hayatında hiç bu derece heyecanlandığını hatırlamıyordu. Döndü, baktı ve gördü...

Kocasıydı kolundan tutan adam. Tatlı ve geniş bir tebessümle gülüyordu.

Biraz sonra tenha bir köşedeki masaya oturmuştular. Yumuşak bir sesle köpüren dalgalar ayaklarının dibine kadar uzanıyordu. Üzerlerinde martılar uçtu... Belma hasret kaldığı denizi ve ufukları doya doya sey-

«7-2 oranında kalkındık» — Gazeteler —

— İşte vatandaşlarım, 7-2 galibiz!

KADIKÖY Vapurunda

İhsan

Allah imdat eyleye.. Bugün dehşetli lodos,
Vapurun bordasına dalgalar vurdukça tos
Sanki kalbim eriyip akıyor bir su gibi,
Bir miskinlik çöküyor sarhoş uykusu gibi..
Bak şu sıra dağlara nasıl kalkıp iniyor,
Güverte baştan başa yıkanıp siliniyor.
Sallanmaktan âdeta bütün yolcular sarhoş...

Muzaffer

Böyle sıkı havalar benim için daha hoş,
Bu, sanki vapur değil, bir küçücük salıncak...

İhsan

Şu camı açalım mı?.. Hava bir parça sıcak.

Muzaffer

Yok efendim, istemez.. İşte, Köprüye vardık,
Pencereden baksana, sular duruldu artık...

İhsan

Kalkalım mı?..

Muzaffer

Dur canım, acelen ne?..

İhsan

Ha gerçek
Şimdi en şık hanımlar önümüzden geçecek...

Muzaffer

Eminim ki, yaratmış bu dünyayı yaratan
Bütün güzeller için Kadıköy'ünü vatan.
Öyle kadınlar var ki, yoktur eşi dünyada,
Bir tane benzerini göremeyiz rüyada.
Öyle kadınlar var ki, bakmaya doyamazsın
Parmakların yanmadan sevemez, soyamazsın.
Kimi paraya tapar, kimi süse baş eğer,
Öyle kadınlar var ki, bakışı cihan değer.
Şimdi hepsi geçecek, gel yanıma otur sen,
Onları birer birer göstereyim istersen...

(Bu ara, vapur hafifçe sürtünerek Köprü'ye yanaşır, kadınlar geçmeye başlar.)

Muzaffer

Bak şu mavi gözlüye, bak en önden geliyor,
Sarışın saçlariyle ay gibi yükseliyor.
Onunla arkadaşız geçen seneden beri,
Henüz nişanlısının bir şeyden yok haberi...
Sonra şu uzun boylu, ince, kumral benizli,
Haftada üç gün geliyor evime gizli gizli.
Kocasından ayrılıp bana varmak emeli,
Bilmem ki, incitmeden nasıl olmaz demeli...

İhsan

Sen de amma kurtmuşsun yahu, olur şey değil...

Muzaffer

Canım bunlar nedir ki, hem bir parça değil,
Bak, gördün mü kenardan geçen tatlı kumralı,
Olgun bir kiraz gibi dudaklarının alı...

(İhsan, belli bir heyecanla gözlerini açmıştır. Soluyarak sorar.)

İhsan

Gördüm, gördüm... Ne olmuş?..

Muzaffer

İşte bu son sevdiğim.
Daha dün beraberdik.. Ama bilmiyorum kim?
Söylemiyor bir türlü kocasının adını...
Gittikçe seviyorum bu alevden kadını.

İhsan

Hiç beraber kaldın mı?

Muzaffer

Çoook...

İhsan

Gece mi?

Muzaffer

Hep gündüz...
Mermer heykeller gibi vücudu bembeyaz, düz.
Aynanın karşısında gerinerek durunca,
Dipdiri memeleri benziyor bir turunca.
Görsen deli olursun, ne güzel bir teni var
Göğsünün ortasında bir de siyah beni var.

İhsan

Yalan... Yalan...

Muzaffer

Vallahi

(İhsan öfkeyle yerinden fırlayıp Muzaffer'e bir tokat atar)

İhsan

Haydi sus: Külhanbeyi,
Karımın vücudunu bilirim senden iyi!

ÇİMDİK

retti... Geç vakit karşı tepelerin ardından kocaman bir ay doğdu. Kocası durmadan konuşuyordu:

— «Maksadım seni denemek, bana ihanet edip etmeyeceğini anlamak değildi Belma... Çünkü senin sadakatinden emindim. Fakat çektiğin üzüntüleri, katlandığın sıkıntıları da farketmiyor değildim... Gerçi bir kocan vardı... Ama sadece bir kocaydı bu... Halbuki sen bir sevgiliye muhtaçtın... ve benim hiçbir zaman bir sevgili olamayacağımı zannediyordun... Yanılmışsın değil mi?... Pekâlâ olabilirmişim...»

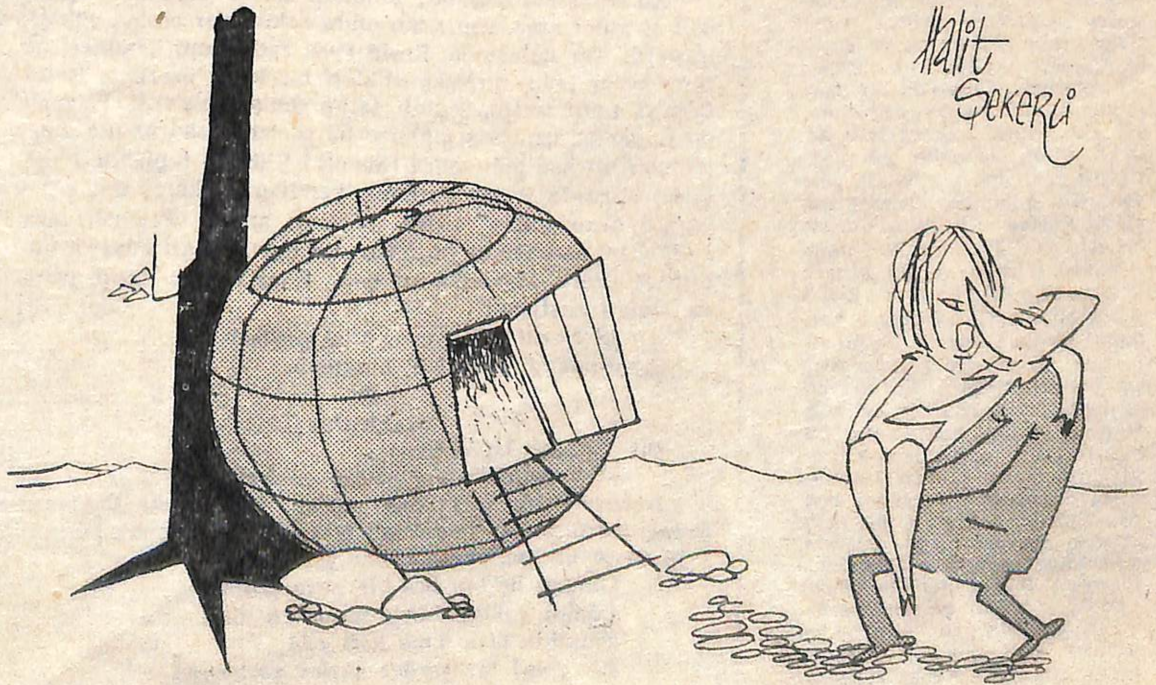
— «Hem de nasıl?...»

Deniz durulmuştu. Dalgalar köpüre köpüre ayaklarının dibine kadar uzanmıyordu artık... Ay, gökyüzünün tam ortasına gelmişti. Uzaklarda bir yıldız kaydı.

Gazinonun tenha köşesindeki masada başbaşa, elele, diz dize oturan çift birbirine biraz daha sokuldu... ve öpüştüler...

Bu çift Belma ile kocasıydı... Hayır hayır... Belma ile sevgilisi.

Adnan Tahir

— **Dünya evine girelim diyen sen değil miydin sevgilim?.**

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Tarihte Mizah

İnatçı Şemsiye

Şemsiye, yurdumuza on dokuzuncu yüzyılda gelmiş; ilk zamanlar oldukça yadırganmış, fakat sonra sonra herkes tarafından pek benimsenmişti.

İstanbul halkının, mesleklerine göre, baston veya şemsiye taşıması modası bu yüzyıl ortalarında o kadar yaygınlaşmıştı ki, bir ara bu araçlardan herhangi birisini taşımamak bir noksanlık sayılır olmuştu.

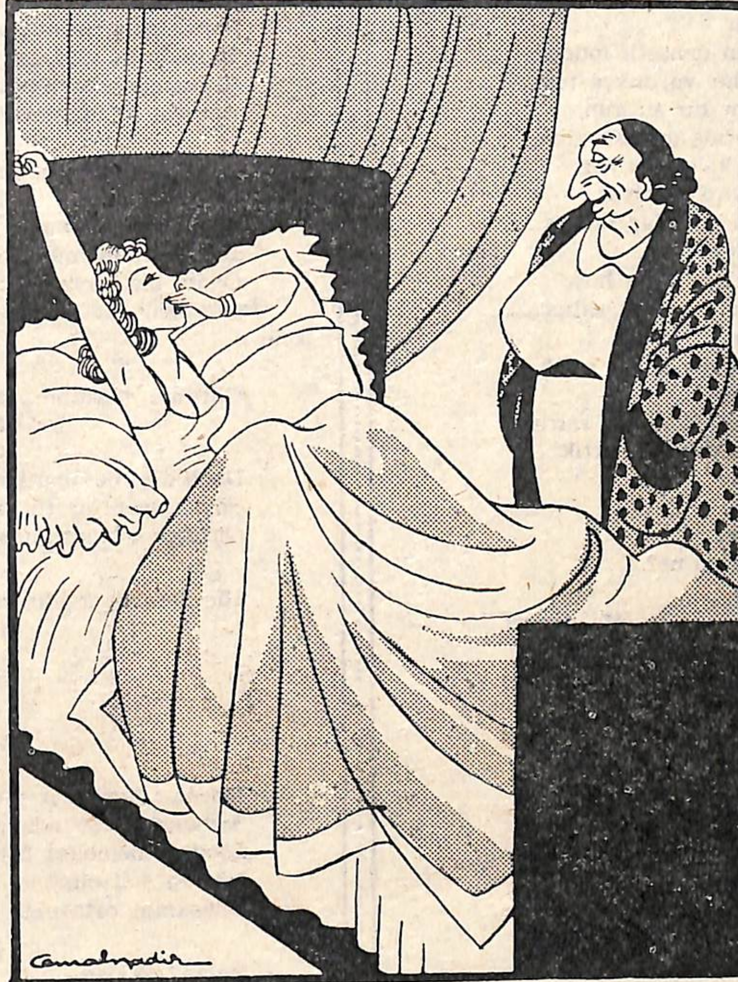
Çağının tanınmış devlet adamlarından ve nüktecilerinden Şeref Efendi de şemsiye modasına uyanlardandı. Şeref Efendi, günün birinde bir şemsiye almış, bunu yıllarca hem de uzun yıllarca kullanmıştı. Çadır gibi alâmet bir şey olan bu şemsiye, gel zaman git zaamn, yağmurdan ve güneşten eskimiş, eni konu ihtiyarlamıştı. Kumaşı yer yer delinmiş, telleri paslanmış, dışarı uğramıştı.

Böyle olduğu halde yine de Şeref Efendi'yi, kolunda bu perme perişan şemsiye ile gören bir ahbabı dayanamayıp:

«— Yahu Şeref Efendi; sen şu mereti hâlâ emekliye sevketmedin mi? Bunun iler tutar yeri kalmamış..»

Diye sorunca, Şeref Efendi, derin derin içini çekti, cevap verdi:

«— Ah, derdimi hiç sorma birader; dedi. İşte sen de görüyorsun ki gerçekten eskidi, işe yaramaz hale geldi. Lâkin öylesine yapışkan bir şey ki, bir türlü kendisinden yakamı kurtaramıyorum. Önceleri, pek emektar olduğu için, birden kaldırıp atamamıştım. Usul ve erkânla başımdan savayım dedim. Kendisinden kurtulmak için, bir gün mahsustan vapurda unuttum. Acele adımlarla dışarı çıkarken, sanki arkamdan gelecekmiş gibisine koşuyordum. Fakat ertesi gün kamarot, sırıtarak karşıma dikildi, «Dün unutmuşsunuz, muhafaza ettim.» sözleriyle benimkini burnuma dayadı. Çaresiz koltukladım. Başka bir seferinde, Göksu'da bir ağaç dibine bırakıp oradan savuştum. İki gün sonra kapı çalındı; açtım baktım, bizimkini bulup getirmişler. Üçüncü seferinde yine vapurdan çıkarken, kazara düşürmüşçesine usullacık denize salıverdim. Bir hay huy oldu. Görmüşler; vapur durdu, çengeller sarkıtıldı. Ben, her ne kadar «Zahmet etmeyin!..» diye çırpındımsa da para etmedi. Bizim yapışkanı, sular sıza sıza, çıkarıp elime tutuşturdular. En son geçenlerde Beykoz'da bir kır kahvesinde, üstüne uzandığım bir hasırın altına sokuşturup kimseye görünmeden kaçtım. İskeleye nefes nefese geldim vapur bekliyordum ki, kahveci çırağı, koşmaktan dili bir karış dışarıda, geldi, «Unutmuşsunuz Efendim..» diyerek üstelik bir de bahşiş bekledi. Hasılı ne ettimse bu zalim, bu yapışkan şemsiyeden yakamı kurtaramadım. İş inada bindi, bakalım Allah ne gösterecek?»

— Bu gece yine sabaha kadar sayıkladı..
— Merak etme kızım, bilmez misin, her seçim devresinde ona bu hastalık gelir!

Eski Şiirde Mizah

Beyit, tezkere

Âli ve Fuad paşalar, Mustafa Reşid paşanın yetiştirmeleri idiler ama, sonradan onun rakibi derecesine yükselmişlerdi. Bir defasında, Reşid Paşa sadrâzam; kendileri de birer nâzır iken, birleşemedikleri bir konu üzerinde Reşid Paşa'yı, hafif tertip, Sultan Aziz'e çekiştirmişlerdi. Padişah da yememiş, içmemiş; onların bu sözlerini sadrâzama ulaştırmıştı. Birkaç gün sonra (Meclis-i Vükelâ) toplandı. Fuad Paşa, Mustafa Reşid Paşa'nın kendilerine karşı soğuk ve dargın duruşundan derhal meseleyi anladı: Padişah, söylediklerini sadrâzama iletmişti. Bu durumu Âli Paşa'ya bildirmek üzere, Mevlid'in şu beytini bir kâğıda yazıp, usulca, eline tutuşturdu:

Bi huruf ü lafz u savt ol padişah,
Mustafa'ya söyledi biiştibah..

Nazireler

Bir vakitler İstanbul'da:

«Bir meleksîmayı gözler gözlerim..»

Nakaratlı bir şarkı pek rağbet kazanmıştı. Zamanın şakacı şairlerinden Trabzonlu Hafız Zühdü Efendi, bu şarkıya şöyle bir nazire (benzer) yazmıştı:

Olmam üç bin beş bin altın talibi,
Çünkü yoktur böyle ümmidin dibi;
Şimdilik olsa bana kâfi gibi
Bir (beşi bir yerde) gözler gözlerim...

Edebiyatta Mizah

İki Kerre İki

Her çağda rastlandığı gibi on dokuzuncu yüzyılda da şair olmadığı halde şair geçinen kişiler çoktu. O sıralarda aydın geçinen kimselerin şiirle meşgul olması, günün modası hükmündeydi. Kaleme kâğıda davranıp Muallim Naci izinde bir iki gazel döktürenler, bunları günlük gazetelere yollarlar, bu şiir punduna rastlayıp yayınlandı mı, artık adamların tafrasından geçilmezdi.

Vaktiyle bir iki gazete ve dergide bir iki kırık dökük manzumesi çıkmış olanlardan Diyarbakırlı Naim Efendi de bunlardan biri idi. Naim Efendi, geçim darlığı çeken, saf, az öğrenim görmüş bir adamdı. En büyük zaafı el etek öperek zengin, vükelâ konaklarına yanaşmak, hem onların sofralarından geçinmek hem de, orada burada, bu sofralarda bulunmuş olmakla övünmekti. Günün tanınmış edebiyatçıları arasına katılmaktan da büyük haz duyardı. Sık sık:

«— Efendim; evvelki gece falanca paşa hazretlerinin konağında akşam yemeğinde iken...»

Ya da:

«— Geçenlerde değerli şairlerimizden filânca beyefendi ile bu mevzuu münakaşa ettiğimiz sırada...»

Gibilerden konuşmayı çok severdi.

Oysa ki bu konaklarda veya edebiyatçıların toplantılarında kendisinin varlığından çoğu vakit kimsenin haberi bile olmazdı.

Naim Efendi, Namık Kemal'i pek sever, Namık Kemal de onun bu hayranlığına ilgisiz kalmazdı. Ancak onun paldır küldür konuşmasından da sıkılırdı.

Bir gün bir toplantıda yine bir araya düşmüşlerdi. Namık Kemal, günün konularından heyecanlanmış, çevresindekilere hararetli hararetli bir şeyler anlatıyordu. Hatipliği üstündeydi ve herkes dikkatle, sessizlikle kendisini dinliyordu. Tam bu sırada Naim Efendi, nereden aklına gelmişse, birden söze karıştı:

«— Namık Kemal Beyefendi, Namık Kemal Beyefendi!.»

Sözü kesilen Namık Kemal, sinirlendi ama, yine de sordu:

«— Ne var efendim?»

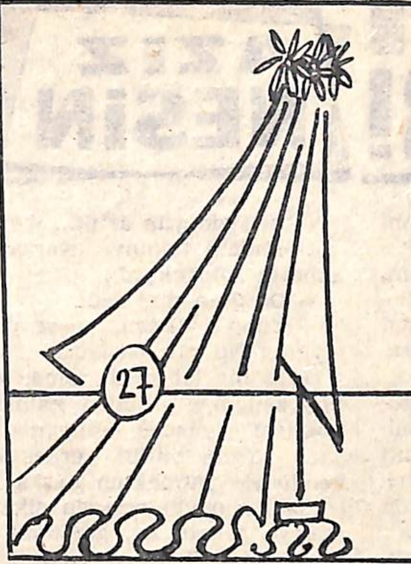
«— Namık Kemal Beyefendi; şu anda birden aklıma geldi. (Ahlat-ı Erbaa) diye bir tâbir vardır; efendim ne demektir bu acaba?»

Önemli konuşmasının, bu kadar damdan düşer gibi ve saçma bir soru için kesilmesinden adamakıllı sinirlenen Namık Kemal; Naim Efendiye şöyle bir baktı, sonra cevap verdi:

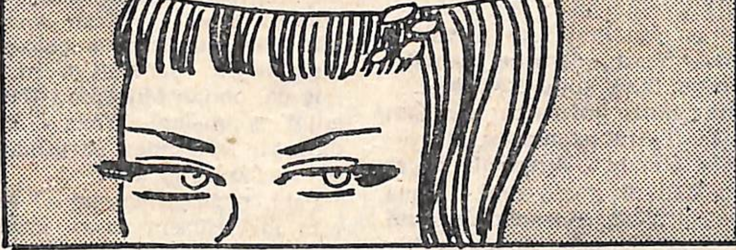
«— Ahlat-ı Erbaa, şu anda sizin yaptığınız gibi, dört kerre halt etmek demektir Naim Efendi!..»

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN - ADNAN TAHİR
ÇİZEN - TURHAN

BİR MİRASÇI ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 20 —

Adını bilmediğim bir tatlı buruk içki geldi. Derken efendi, bu Betül güler ha güler... Ben gene bozuldum. Demek, kızın sinirleri bozulmuş... Suratımın asıldığını görünce,

— Neye gülüyorum, biliyor musun? dedi, ayol bu benim herif Türkçe bilmiyor muymuş meğersem...

— Ne diyorsun... Şimdi ayıp ettin işte.

— Yaaa, ben onu Türkçe bilmiyor diye boyuna kalaylıyordum, meğersem bilirmiş de Türkçeyi, bozuntuya vermemek için bilmezden gelirmiş...

— Nasıl çaktın? Kendisi mi söyledi?

— Söyler mi hiç? Gece sabaha kadar Türkçe sayıkladı. Şaştım kaldım. Sonra onu tanıyanlara telefon edip sordum, biliyormuş...

— Ama sen de fazla kaçtın küfürde... Hiç doğru değil.

— Asıl bundan sonra daha rahat kalaylarım.

— Sen bilirsin ama, benden söylemesi... Madem sana bu hayatı kurmuş, hiç uygun düşmez...

— Ayol, bu herif benim ne mal olduğumu bilmiyor mu sanki... İnadıma yapıyorum... Randevu evinde çalıştığımı bile bile benimle evlenecek herif... Niçin?

— Bilmem...

— Göğsümü, kalçamı, butumu, baldırımı beğeniyor da, satın alacak mal diye... Böyle dürzüye acıyacak değilim ya...

Birdenbire ciddileşip,

— Araba kendinin mi? dedi.

Önce fiyaka yapıp «Tabiî benim» demeyi düşündüm, ama onun dobradobralığı karşısında, doğruyu söyledim:

— Nerde be Betül abla...

Hah, buldum, ona abla demek münasip...

— Ben bu herifle çok kalmam, dönerim... O zaman sana bir araba...

Bir ağırıma gitti... Sesimi çıkaramadım.

— Hazırlanayım da çıkalım... dedi.

Sana esas niyetimi söyliyeyim mi? Biliyorum, bende eskiden gözü vardı ya... Benim niyetim evine gidince mercimeği fırına vermekti, ne saklıyayım... Hamama gidip temiz giyinmişim, sinekkaydı güveyi tıraşı olmuşum... Velâkin, o lüküsü görünce çok kötü bozuldum, iyice kesildim.

Giyinmiş geldi anam babam, vay vay vay... Aşağı indik. Hususi arabası kapıda...

— Ben taksiyi getirmiştim... dedim.

— Daha iyi, dedi, senin arabayla gideriz...

Yanıma oturdu.

— Betül abla, dedim, çok affedersin yani, yahu sen bu Fransızcayı nerden öğrendin?

— Ben daha neler öğrendim, dedi, Fransızca bir şey mi... Beraber yaşadığım her erkekten bir şey öğreniyorum. Uzun zaman da Avrupa'da kaldım...

Beyoğlu'nda birçok mağazalara uğradık, araba paketle doldu. Ver elini Habibe kadının evi... Sen bizim mahalleye girişimizi görecektin... Pencerelerde salkım salkım kadın başları... Arabayı çeşmenin orda bıraktık, bir raconla girdik sokağa... Habibe kadının evine beş sefer mi, on sefer mi, otomobilden paket taşıdım. Ne dersin efendi, Habibe kadın Betül'ü katiyyen tanımadı. Ben tanıdım mı sanki... Betül'ü bir görecektin... Başını Habibe Kadının göğsüne dayadı, bir ağladı, bir ağladı. Habibe Kadın ağlar o ağlar... Habibe Kadın,

— Vah benim Makbule'm, garip Makbulem... diyor.

Ben dayanamadım, çıktım dışarı... Çitlenbiğin dibine gittim. Bir zaman sonra döndüm. Baktım konuşuyorlar. Betül, Habibe Kadınla çok ağırdan konuşuyor, hanım hanımcık... Benimle konuştuğu gibi argo üstüne değil... Evli olduğunu söyledi. Habibe Kadın,

— Kaç çocuğun var kız? dedi.

— Olmadı çocuğum Habibe Teyze...

— Daha sen çocuksun... Olur...

Ayrılırken para verdi kadına bir tomar,

— Habibe Teyze, ben de senin bir çocuğun sayılırım, dedi, kocamla seyahate çıkıyoruz. Dönüşte geleceğim gene... Ararım seni...

Arabaya bindik, sürdüm arabayı... Arkamızdan mahalleli yollara döküldü. Ne saklıyayım imanım, benim gene gönlüm kabardı, yeniden ümitlendim. Akşam da oluyor... «Artık beni evde alakoyar» diye geçiriyorum içimden... Bir elim direksiyonda, kıyınkıyın yanaştım, iyicene sokuldum, öbür elimi de beline attım atmadım, bana bir baktı,

— Muzaffer... dedi.

Bir bozuldum ki... Hemen elimi çektim. Anladım ki, ekmek çıkmıyacak. Bana, iş yok... Ama suratım da asıldı haaa...

Yaman kadın efendi, lâfı çevirdi, ordan burdan çıtpıtı diller dökmeye başladı. Ben hiç sesimi çıkarmıyordum. Birden nasıl olduysa, sen bendeki hayvanlığa bak,

— Tabii... dedim, biz zengin değiliz...

— Zengin olsan ne olacakmış...

— Öyle ya, bizim gibilerine iş yok...

— Artık benden hiç kimseye iş yok...

Sesi ağlamaklıydı. Apartıman kapısına gelinceye kadar sustuk ikimiz de...

— Hadi gel eve... dedi.

— Ben gideyim artık... dedim.

Alnımdaki takunye yarasının kabarık izini okşadı,

— Darıldın mı? dedi.

— Yooo... dedim, neye darılayım... Ne var darılacak...

Orda bir lâf dedi ama, geçmiş zaman, aklımda kalmadı, doğrusu iyicene anlıyamadım ya... Yani, bütün erkeklerin kendisiyle yatmaktan başka bir şey düşünmediklerinden şikâyet etmeye getirdi de, gönlümü almak istedi. O zaman cahillik işte, sonra sonra anlamaya başladım ne demek istediğini...

Elimi sıktı, indi arabadan. Ben arabadan bile inmedim.

O gün bugün bir daha görmedim onu. Zaten hemen arkadan evlendim, bir sene geçmeden de mapusa düştüm...

Seni Allah mı gönderdi be delikanlı... İçimi döktüm de ferahladım be... Hey gidi Makbule heeey... Bak, hâtırası işte alnımda...

Peki, sen onu niye arıyorsun şimdi? Yaaa... Ben de aramalıydım ya, felek komadı yoksa...

Buralarda bulacağını sanmam, o şimdi Arabistanlarda bir yerlerde olmalı. Zengindir gayetle... Kadının gönlü gani... Haaa, estağfurullah, sonradan duydum, bir kere de ben mapustayken aramış beni mahallede... Dedim ya, araba verecekti bana... Kısmet işte. Almazdım tövbe arabayı... Of ooof... Ulan Keriz Aliiii, ulan Keriiiiz... Koş bana bir şişe yarım kiloluk al oğlum... Efkâr bastı be...

Şimdi burda kahvecilik yapıyorum işte, kahvede kumar da var ufak ufak... Ben kahvenin üstündeki bu odada oturuyorum. Geçinip gidiyoruz...

Neye kalktın? Ufaktan çekerdik be... Demek sen Makbule'nin yiğenisin... Ulan Keriiiiz, rakı nerde deyyus?

Selâmetle aslanım... Yerimizi öğrendin artık, gene gel, beklerim. Bir haber alırsan, bana bildir, emi aslanım... Artık onunla nasıl konuşulacağını biliyorum... İyi, kızdı, iyi... Güle güle... Ben de haber beklerim... Ulan Keriiiiz, itoğluit, nerde rakı ulan... Bizi gönülden çıkarma oğlum, güle güle...

KIMILDAYAN PERDENİN ESRARI

Siz mi aramıştınız; üç-dört kere yazıhaneye geldiğinizi söylediler. Eve de uğramışsınız. İki haftadır yoktum İstanbul'da, bir iş için gitmiştim. Neydi efendim, ne mevzuda? Hususî bir mesele mi? Ne gibi? Bir kadın... Betül Hanım? Hatırlıyamadım... Hasan Köslek Bey mi gönderdi sizi? Yaa, çok iyi arkadaşımdır... Otursanıza...

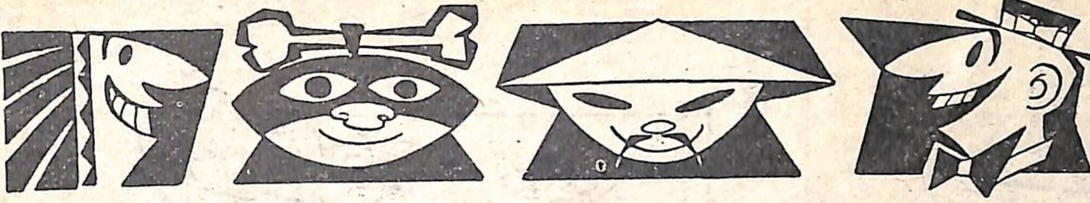
Betül Hanım'ı tanıyormuymuşum? Hasan Köslek mi söyledi? Acaip!.. Betül adında bir hanımı arıyorsunuz... Ne için? Yaaa... Bir zamanlar bana şoförlük teklif etmiş demek... Katiyyen hatırlamıyorum. Benim şoförlükle hiçbir ilgim yok ki... Tabii... Perde arkasındaki mi? Haaa, şimdi anladım. Hay Allah iyiliğinizi versin... Bildim, bildim... Canım, o eski bir macera... Evet, ben bu vakayı Hasan Bey'e anlatmıştım bir zamanlar. Ne tuhaf... Nerden nereye!.. Siz Betül Hanım deyince birdenbire hatırlıyamadım. Çünkü ben o kadını Müzayede Hanım diye tanımıştım. Hattâ o zamanlar onun hakiki ismi Müzayede sanmıştım, meğer takmaymış... Çok iyiliksevermiş... Hayır kurumları yararına verilen balolarda dudaklarını arttırmaya çıkarırmış da, ondan Müzayede Hanım adını takmışlar... Yaaa... Efendim, bir apartıman parasına kadar hızlanırmış arttırma...

Peki, niçin arıyorsunuz? Mahrem mi? Bilsem neden aradığınızı, daha başka olur tabii... Değil mi ya? Akrabanız filân değil... İyi öyleyse. Hasan Köslek eski dostumdu, hatırını kıramam, madem sizi o gönderdi...

Hakkında sonradan çok şey duydum ama, benim onu tanımam yalnız kısa bir müddet, bir gece içinde... Rüya gibi bir şeydi bu.

Şimdiki gibi değil, nerde... Bizim gençliğimizde okumak daha zordu, hele fakirler için... Maalesef liseyi bitiremedim. Askerlikten sonra, Tapu dairesinde bir küçük memur oldum. Evet, okumak zordu ama, o zaman iş bulmak da şimdikinden kolaydı; çünkü lise mezunu parmakla gösteriliyor...

Maaşımız çok az, geçim zor. O zaman annem var, bir ablam, bir de mektebe giden küçük kardeşim; bunların hepsi elime bakıyor. Ellidokuz lira yetmiş kuruş mu ne, maaş alıyorum, düşünün artık... Dairede aynı odada çalıştığımız bir arkadaşımız var, Kenan adında. Çingeneye benzediğinden Jipsi Kenan derdik. Ama çok yakışıklı bir oğlandı. Üstelik de gayet şık giyinir ve bol para harcardı. Pek öyle işde güçte gözü yoktu. Dairede biz çalışırken, o başını masaya dayar uyuklardı akşama kadar. Hem paralı hem de çok cömert olduğundan ona âmirler de sesini çıkarmazlardı. Memur arkadaşları sıksık büyük lokantalara götürüp ziyafet çekerdi. Çok para harcadığından hepimizin gözü üstünde... Oysa memuriyete o benden sonra başlamıştı. (Devamı var)

İki yüzlüler !..

Anatole, ne Allah'a, ne de kutsal kitaplara inanıyordu. Kelimenin tam mânasıyla dinsizdi. Fakat bu durum, onun sokakta başrahibe selâm vermesine mâni olmuyordu.

O gün de başrahip Anatole'a rastlayınca sordu:

— Sizi, epeydir, kilisede göremiyorum, sebebini sorabilir miyim?...

Anatole kekeledi, biraz ezildi büzüldü;

— Muhakkak sebebini bilmek mi istiyorsunuz dedi?...

— Evet çok merak ediyorum!

— Kiliseye uğramamamın sebebi, oranın ikiyüzlü insanlarla dolu olmasındandır!

Başrahip bu cevaba güldü, sonra:

— Bu hususu hiç merak etmeyin, Anatole! dedi, siz gelin, biz biraz daha sıkışırız!.

— Hiç farkında değilim, içeriye ziyaretçi kadın girdi miydi?

Kör dilenciler !

İki kör dilenci, kilisenin kapısında âyinin bitmesini bekliyorlardı: Biri ötekine sordu:

— Demin, içeri girerken bana, lekeli, bir yüz frank veren kadını tanıyor musun?...

— Gözüm bir yerden ısırıyor ama, adını bilmiyorum!...

* * *

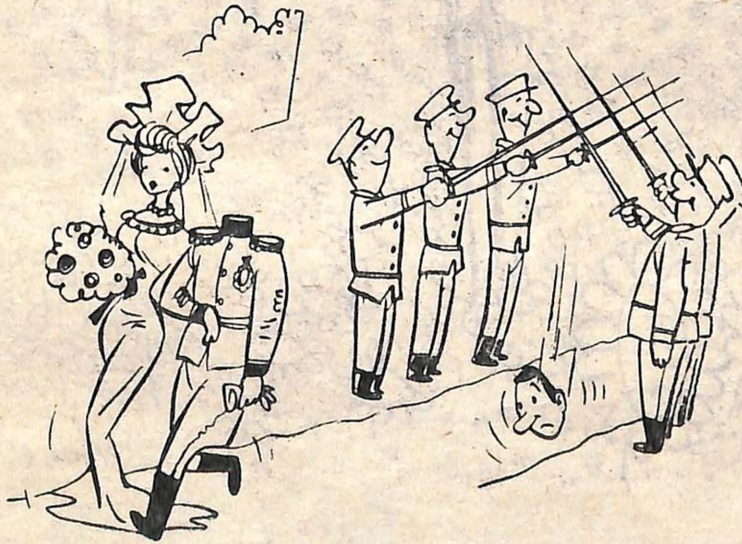
Köpek

Boulogne ormanındaki gölün kıyısında, kerli ferli bir adam oturmuş, köpeğiyle oynuyordu.

Bir aralık elindeki bastonu gölün ortasına fırlattı. Köpek de vakit geçirmeden suyun üzerinden yürüyerek bastonu aldı ve getirdi. Orada bulunanlar, hayretten dona kaldılar.

— Hayatımda ilk defa böyle bir şey görüyorum, dedi, adamın biri:

— Bunda şaşılacak bir şey yok dedi, bastonun sahibi, yüzme bilmiyor!...

— Cooorç!.. Başın nerdeee?..

Söz ver!!!...

Rusların fezaya attıkları kozmonotlardan bir tanesi başarılı uçuşunu bitirip, dünyaya inince, Kruşçef tarafından gizlice kabul edildi.

— Şimdi, bana doğrusunu söyle yoldaş dedi Kruşçef, yukardayken hiç melek gördün mü?...

— Bir sürü! Başkan yoldaş dedi feza adamı.

— Oh! Öyleyse, bunu kimseye söylemiyeceğine dair, partimiz üzerine hemen yemin et!...

— Yemin ediyorum, dedi kozmonot!...

Aradan birkaç ay geçti. Feza adamı Vatikanda «Papa» tarafından gizlice kabul edildi.

— Oğlum! dedi Papa, tâa... yukarılardan geliyorsun! Hiç melek gördün mü?...

Kozmonot yeminini hatırladığı için:

— Hayır! dedi,

— Ah! dedi Papa; şimdi bana, bunu kimseye söylemiyeceğine dair söz ver bakalım!...

İlk aşkı..

Mehtap, kumları, dalgaları, çakıl taşlarını sihirli bir ışıkla aydınlatıyordu: Sahilde iki âşık, birbirlerine büyük vaadlerde bulunuyorlardı:

— Caroline, diye fısıldadı genç adam, hakikaten senin ilk aşkın mıyım? Bilmek istiyorum!...

— Tabii ilk aşkımsın sevgilim!...

— Sahi mi?...

— Oh! cicim, hayatımda hiç yalan söylemedim ki...

— Caroline, sevgilim, öyleyse bir melek kadar temizsin!...

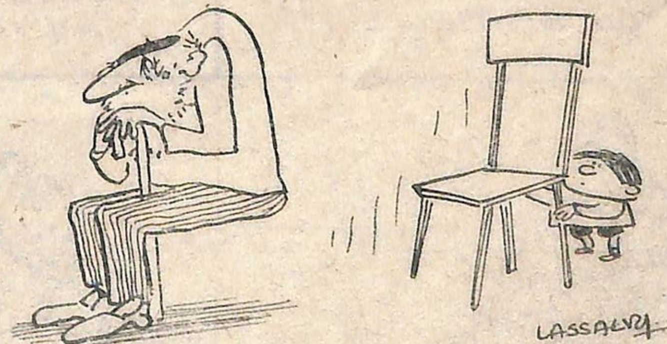
— Tabii sevgilim, yoksa şüphen mi var?..

— Öyleyse yemin et!...

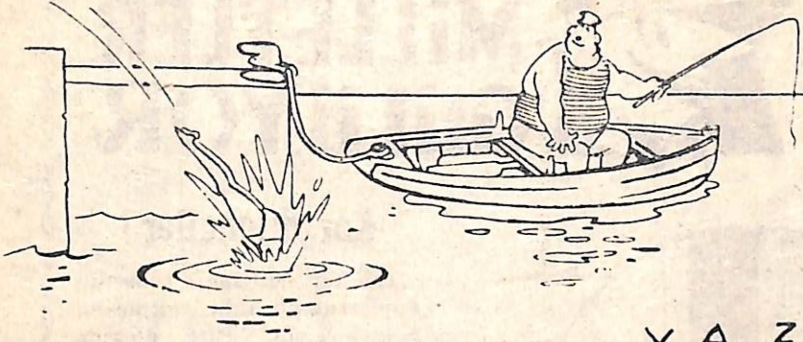
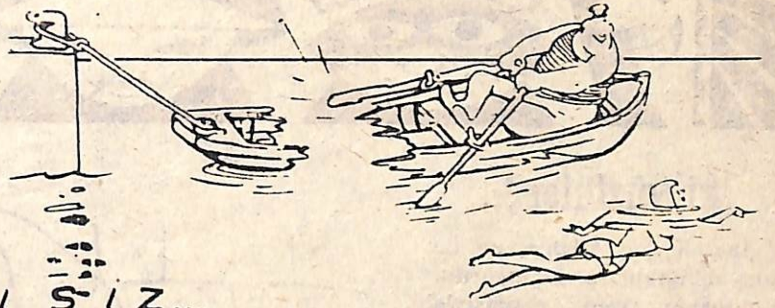
— Yemin ederim!...

— Ama, dünyada senin için çok kıymetli olan bir şeyin üzerine yemin et!...

— Peki, dedi Caroline, küçük oğlumun başı üzerine yemin ederim ki...

Yazısız

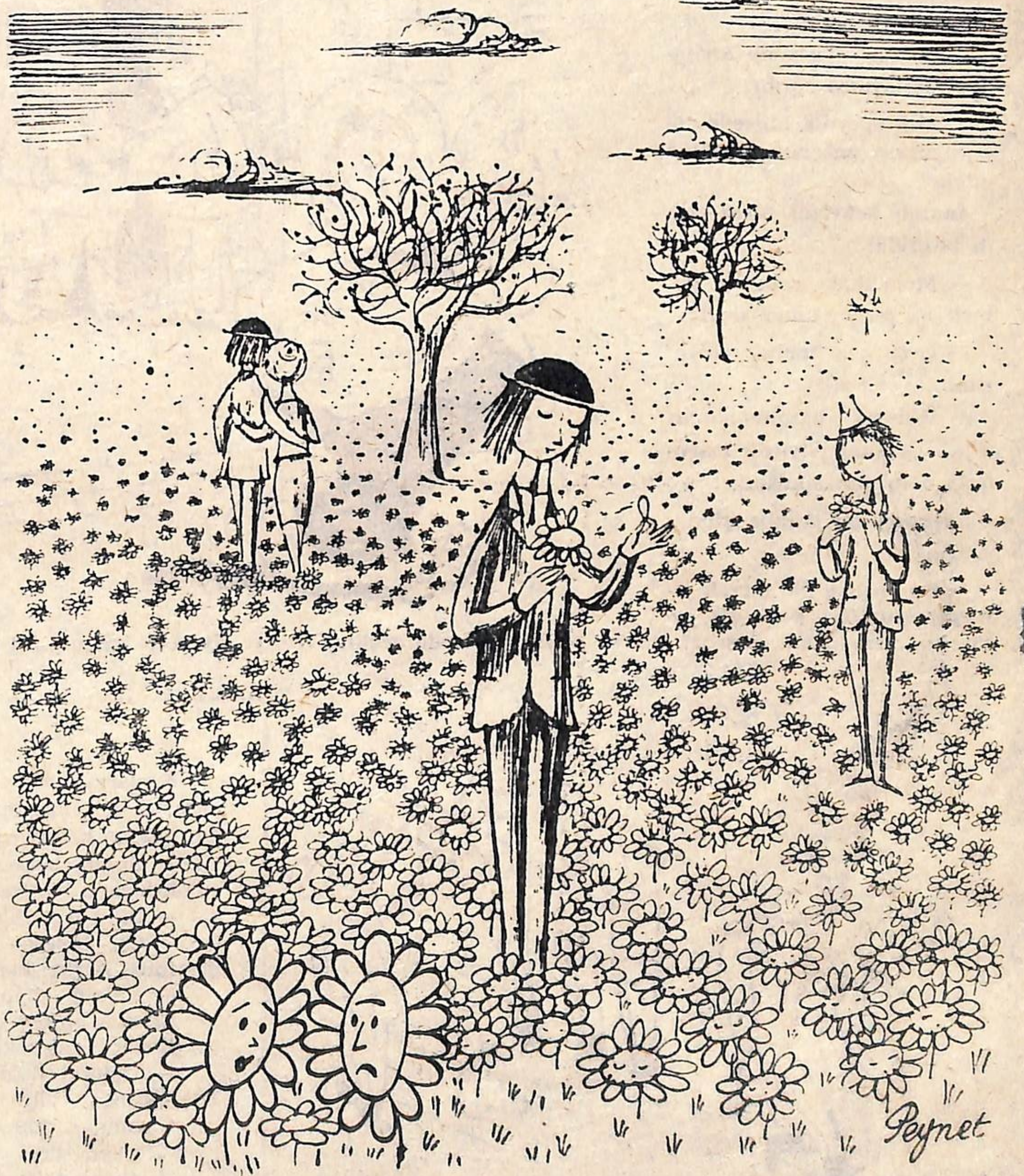

YAZISIZ...

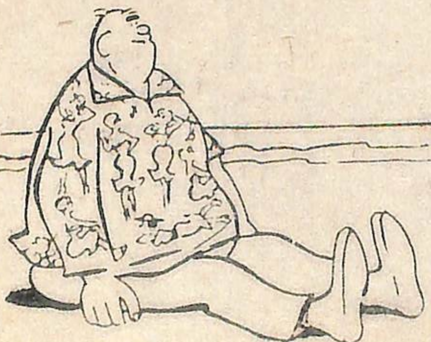
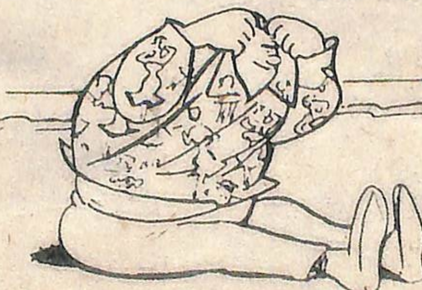
Dünya KARİKATÜRLERİ

-SOKUL GÜZELİM, SOKUL...
MAYON ISLANMASIN!..

-BİZİ KOPARIYORLAR, YAPRAKLARIMIZI TEKER TEKER YOLUYORLAR, SEN HALÂ İNSANLARIN İYİ OLDUĞUNA İNANIYORSUN!.

YAZISIZ...

AKBABA YAYINLARI

En güzel türkçenin

en güzel şiirleri

Kervan

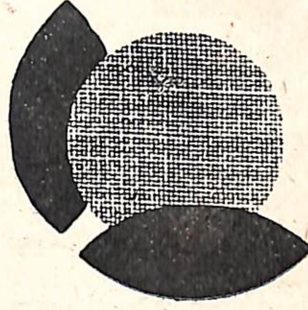
Orhan Seyfi Orhon

Bütün kitapçılarda
fiatı 5 lira

Umum tevzi yeri:
AKBABA YAYINEVİ,
Divanyolu, Klodfarer
caddesi, No: 8—10

Ferhan BOZKURT, Ankara
caddesi Kebeci han,
İSTANBUL

(AK—96)

Oralet

C - Vitaminli portakal özü

Bir bardak suya bir kaşık Oralet koyarak taze portakal suyu içebilirsiniz

Hakiki Oralet yalnız Oralet
ambalajlarında bulunur

Etiket ve kapaktaki Oralet adına dikkat ediniz.

(Radar Reklâm: 78—97)

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

ARÇELİK

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

(Faal: 4299—98)

1964 YILINDA DAHA ÇOK İKRAMİYE DAHA ÇOK KAZANMA ŞANSI

2.150.000

LİRALIK İKRAMİYELER

FEVKALÂDE
APARTMAN DAİRELERİ

YURDUN DİLEDİĞİNİZ YERİNDE
MESKEN PARASI

HİSSE SENEDİ VE DEVLET TAHVİLİ

ÇEŞİTLİ VE ZENGİN PARA İKRAMİYELERİ

AKBANK

(AK—99)

Oral

kitapevi

Ziya Gökalp caddesi No: 37
Yenişehir — ANKARA

★ En seçme kitaplar

★ En temiz kırtasiye

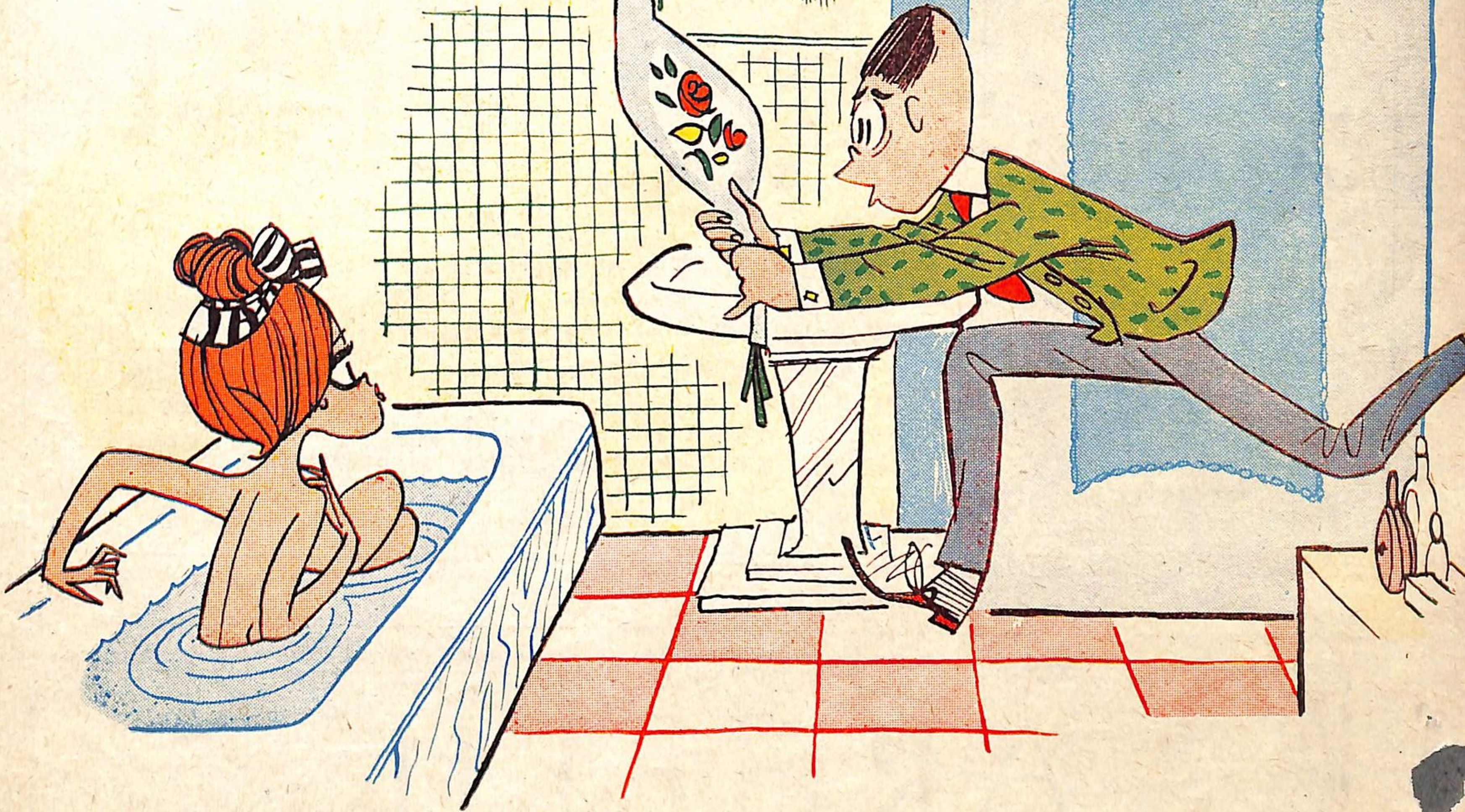
★ En yeni plâklar

★ En uygun fiatlar...

ORAL Kitapevi Ankaralıların
hizmetindedir.

(AK—100)

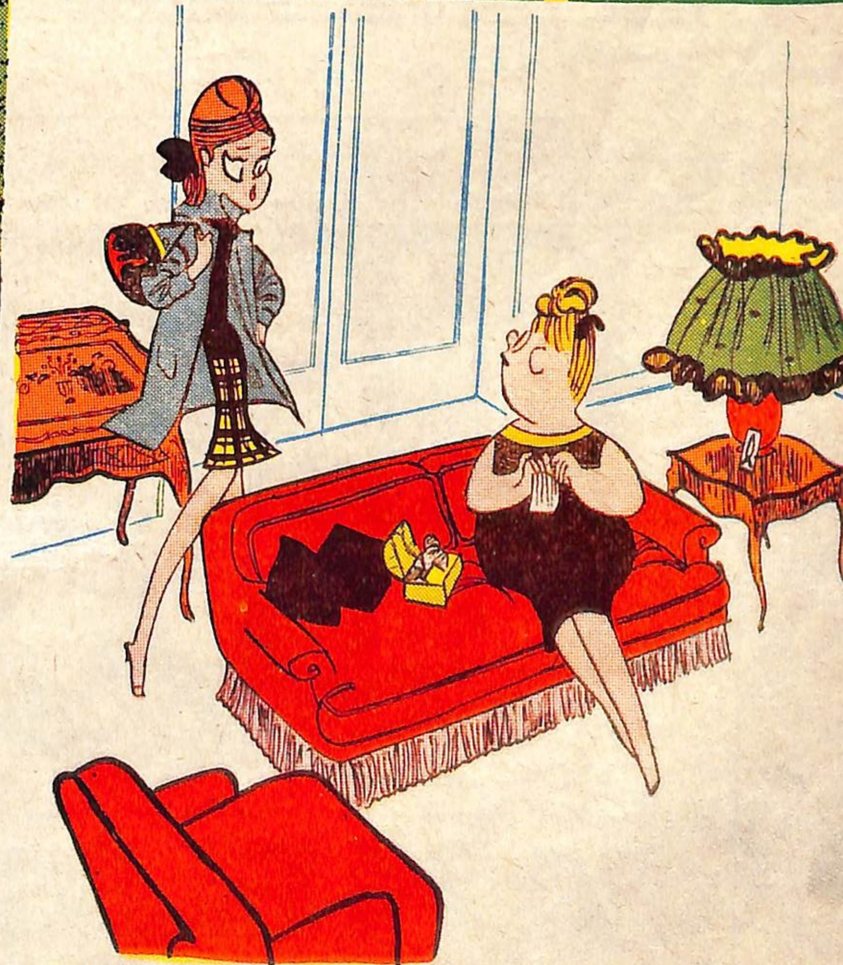
Akbaba

–ÇİÇEKÇİ HEMEN SUYA KOYUN DEDİ !..

–BENİM GİBİ ZAVALLI, ACİZ KADINLARIN YOLLARINI KESEN, NAMUSLARINA TECAVÜZ EDEN HAYDUT SEN MİSİN ?!..

–ARTIK İLKBAHAR GELDİ ANNE: BUGÜN İLK BÜLBÜLÜ DİNLEDİM, İLK GÜLÜ KOKLADIM, İLK TOKADI ATTIM!